

Ministerstvo financí ČR
oddělení analýz finančního trhu

**ZPRÁVA O VÝVOJI FINANČNÍHO TRHU
V 1. POLOLETÍ ROKU 2006**

---

listopad 2006

OBSAH

1. SHRNUTÍ	3
2. MAKROEKONOMICKÁ SITUACE	4
3. PROSTŘEDKY POUŽITELNÉ NA FINANČNÍM TRHU	5
4. OBCHODY NA REGULOVANÝCH TRZÍCH	6
5. SUBJEKTY FINANČNÍHO TRHU	8
5.1. Podnikový sektor	9
5.2. Bankovní sektor.....	11
5.2.1. Vývoj úrokových sazeb.....	11
5.2.2. Vklady a úvěry.....	12
5.2.3. Stavební spořitelny	14
5.2.4. Hypoteční banky.....	15
5.3. Kolektivní investování	16
5.4. Pojišťovny	18
5.5. Penzijní připojištění	21
5.6. Nebankovní úvěrové instituce	22
5.7. Vztah veřejného a státního sektoru k finančnímu trhu.....	24
5.7.1. Saldo veřejných rozpočtů	24
5.7.2. Státní rozpočet	24
5.7.3. Státní dluh a státní záruky	25
6. TRH DEVIZ	27
7. INTEGRACE DOZORU A OCHRANA SPOTŘEBITELE NA FINANČNÍM TRHU	29
7.1. Ochrana spotřebitele na finančním trhu	29
7.2. Integrace dozoru	30
SEZNAM ZKRATEK	31
SEZNAM TABULEK	32
SEZNAM GRAFŮ	33
PŘÍLOHA 1: LEGISLATIVA FINANČNÍHO TRHU	34
1.1. Průřezové předpisy v oblasti finančního trhu.....	34
1.2. Legislativa v oblasti kapitálového trhu.....	34
1.3. Legislativa v oblasti bankovníctví, stavebního spoření a družstevních záložen	35
1.4. Legislativa v oblasti pojišťovnictví a penzijního připojištění.....	36
PŘÍLOHA 2: DOPLŇUJÍCÍ TABULKY	37

1. SHRNUTÍ

Vývoj světové ekonomiky byl příznivý pro české hospodářství i finanční trh. HDP Evropské unie jako hlavního obchodního partnera České republiky roste rychleji než v předešlých letech. Česká ekonomika tak oproti loňskému 1. pololetí ještě zrychlila tempo růstu, a to i navzdory stále posilující české měně. I přes časté spekulace o zvyšování sazeb se úrokové sazby v prvním pololetí 2006 nezměnily.

Pražská burza naopak zažila největší propad od svého vzniku, když index PX v období od 26.4. do 13.6.2006 ztratil čtvrtinu hodnoty. U domácích fondů byl největší objem prostředků investován do podílových listů smíšených, akciových a fondů fondů. U zahraničních fondů jednoznačně dominovaly zajištěné a akciové fondy. Pokračoval odliv peněz z fondů peněžního trhu a dluhopisových.

Bankovní sektor zaujímá postavení největšího příjemce vkladů, poskytovatele úvěrů a investora zároveň. Přírůstek úvěrů poskytnutých domácnostem byl za první pololetí 2006 větší než přírůstek vkladů. Absolutní výše zadlužení domácností zatím nedosahuje úrovně obvyklé v západoevropských zemích, ovšem tempo růstu zadlužení je v porovnání s těmito státy mnohem vyšší. V bankovním sektoru pokračoval trend fúzí a akvizic. eBanku získá rakouská finanční skupina Raiffeisen International Bank Holding.

V oblasti financování bydlení i nadále roste zájem o hypotéky a úvěry ze stavebního spoření. U hypotečních úvěrů se objevuje nový trend sjednávání kratších dob fixace. Zájem o nové smlouvy po přijetí novely zákona o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření vzrůstá jen velmi pomalu.

Z dosavadního vývoje hospodaření vládního sektoru vyplývá, že fiskální cíl stanovený pro rok 2006 nebude dodržen. Došlo k historicky prvnímu umístění státních dluhopisů jedinému japonskému investorovi v objemu 30 mld. JPY. V prvním čtvrtletí 2006 byl také zahájen v rámci projektu státní pokladny klíčový proces implementace integrovaného informačního systému.

Dne 1. dubna 2006 je dohled nad finančním trhem integrován do České národní banky. Integrace všech dozorových orgánů vykonávajících dohled nad finančním trhem má za cíl posílení efektivity dohledu a zároveň snížení nákladů na jeho provádění. Odpovědnost za přípravu primární legislativy v oblasti finančního trhu přešla plně do kompetence MF. Prováděcí právní předpisy pro oblast finančního trhu bude vydávat především ČNB.

2. MAKROEKONOMICKÁ SITUACE

Vývoj světové ekonomiky byl příznivý pro české hospodářství i finanční trh. V druhém čtvrtletí sice došlo k mírnému zpomalení růstu nejvýznamnějších ekonomik, i přesto růst v prvním pololetí překonává tempo minulého roku.

Tabulka č. 1 Tempo růstu HDP

(meziroční, %)	2002	2003	2004	2005	1. čtvrtletí 2006	2. čtvrtletí 2006
ČR	1,9	3,6	4,2	6,1	7,1	6,2
EU 25	1,2	1,3	2,3	1,7	2,9	2,2
Eurozóna	0,9	0,8	1,9	1,4	3,0	2,0
Japonsko	0,1	1,8	2,3	2,6	3,6	2,5
USA¹	1,6	2,5	3,9	3,3	3,7	3,5

Pramen: ČSÚ, Eurostat

HDP Evropské unie jako hlavního obchodního partnera České republiky roste rychleji než v předešlých letech, a to i navzdory vysokým cenám komodit, energií a přetrvávající hrozbě teroristických útoků.

Česká ekonomika oproti loňskému 1. pololetí ještě zrychlila tempo růstu především díky zvyšování domácí poptávky. Obchodní bilanci nepříznivě zasáhly rostoucí ceny dovážených komodit, které tlačí spolu s cenami energií i na cenovou hladinu. Inflace se tak přiblížila inflačnímu cíli ČNB 3 %. Výrazně poklesla míra nezaměstnanosti, která ve 2. čtvrtletí 2006 činila 7,1 % a meziročně se snížila o 0,7 p.b. Důležitá je i skutečnost, že se konjunktura začíná projevovat také ve zrychlení růstu spotřeby domácností.

Tabulka č. 2 Makroekonomické ukazatele české ekonomiky

	2005				2006	
	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q
Růst HDP (% stálé ceny)	5,4	6,1	5,9	6,9	7,1	6,2
Spotřeba domácností (změna, % stálé ceny)	1,8	2,5	2,7	2,4	3,7	3,8
Spotřeba vlády (změna, % stálé ceny)	-1,4	0,8	4,5	-1,0	0,8	-3,4
Hrubá tvorba fixního kapitálu (změna, % stálé ceny)	1,9	0,6	1,9	7,3	12,4	17,8
Inflace (průměr období, %)	2,7	2,5	2,1	1,9	2,1	2,9
Nezaměstnanost (průměr období, %)	8,4	7,8	7,8	7,8	8,0	7,1
Saldo běžného účtu k HDP (% běžné ceny)²	-4,8	-4,3	-2,9	-2,1	-2,6	-3,1
Saldo obchodní bilance k HDP (% běžné ceny)³	-0,2	0,6	0,9	1,3	1,4	1,2

Pramen: ČSÚ, ČNB

¹ Sezónně očištěno

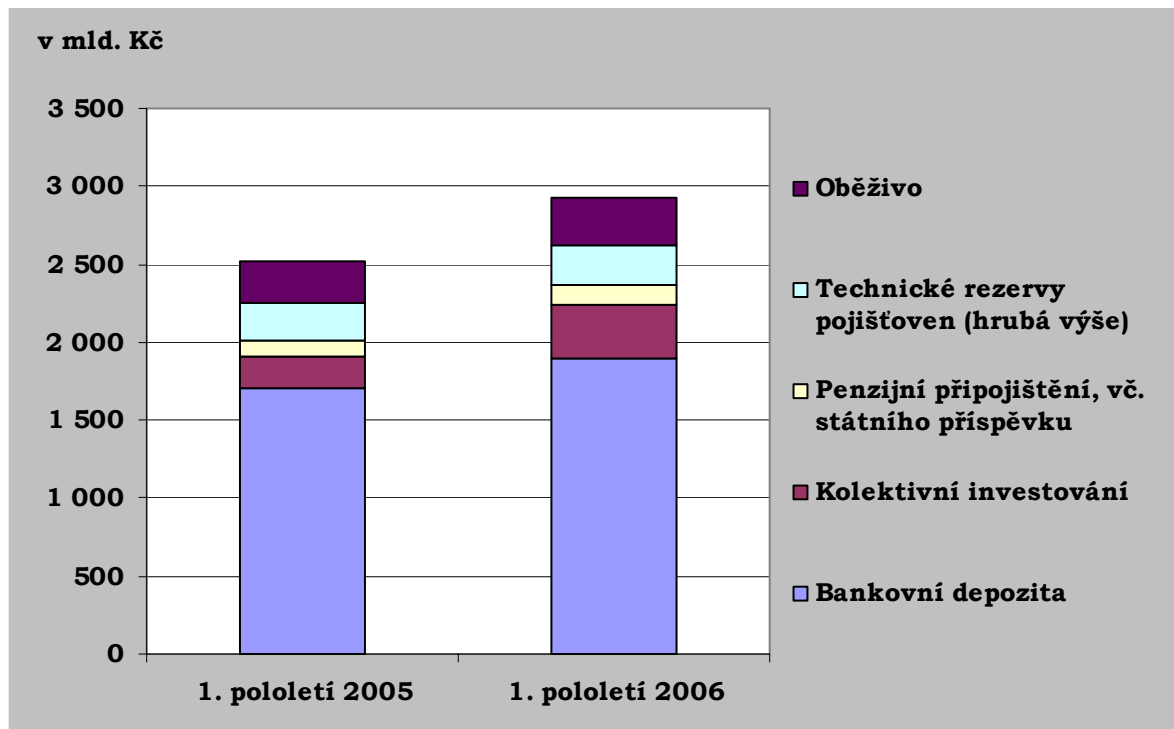
² Na bázi ročních klouzavých úhrnů.

³ Na bázi ročních klouzavých úhrnů.

3. PROSTŘEDKY POUŽITELNÉ NA FINANČNÍM TRHU

Následující tabulka udává přehled prostředků⁴, které mohly finanční instituce využít k operacím na finančním trhu. Z tabulky vyplývá, že na konci června 2006 tato částka činila 2, 82 bil. Kč, což představuje meziroční nárůst 11,69 %.

Graf č. 1 Prostředky použitelné na finančním trhu

Pramen: MF, ČNB, AKAT, AFAM

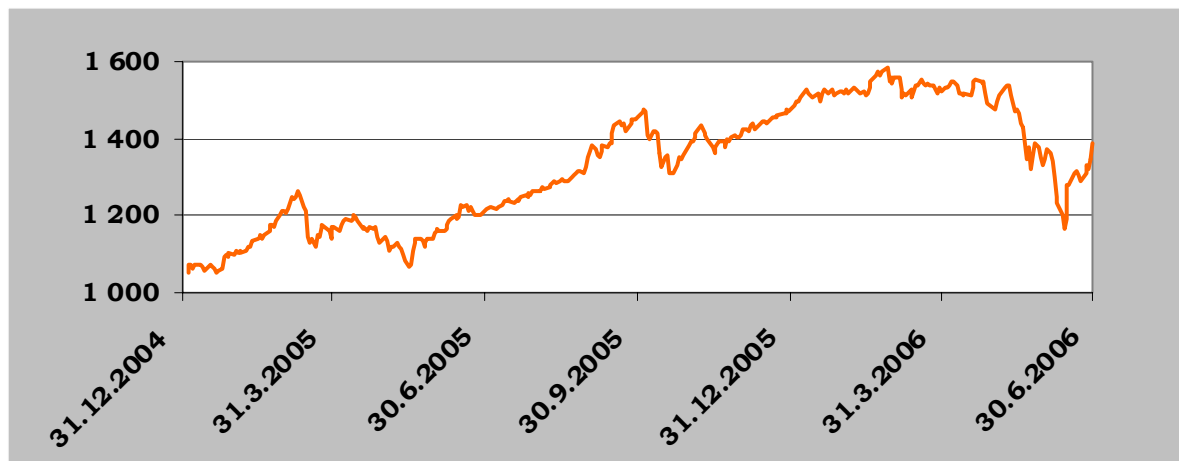
Stejně jako v předcházejících obdobích lze konstatovat, že došlo k nárůstu prostředků použitelných na finančním trhu ve všech sledovaných segmentech. Peněžní prostředky jsou stále z hlediska objemu, i přes déle trvající období nízkých úrokových sazeb, nejvíce ukládány do bankovních depozit. Při téměř 3% inflaci se tedy většina bankovních vkladů za uplynulé období znehodnotila. Největšího meziročního nárůstu (kolem dvaceti procent) ovšem dosáhly jiné formy investování, především kolektivní investování a vklady do penzijního připojištění.

⁴ Prostředky použitelné na finančním trhu pro účel této sestavy definujeme jako různé druhy peněžních úspor, které banky, pojišťovny, penzijní fondy, investiční společnosti a investiční fondy umísťují do nástrojů finančního trhu. Jde tedy o určitou výše z celkové bilance tvorby a užití finančních zdrojů.

4. OBCHODY NA REGULOVANÝCH TRŽÍCH

Poprvé od roku 2001 hodnota indexu PX v 1. pololetí klesla. BCPP zároveň zažila největší propad od svého vzniku. V období od 26.4. do 13.6.2006 ztratil index PX čtvrtinu hodnoty, když klesl z 1547,7 na 1166,6 bodů.

Graf č. 2 Vývoj indexu PX

Pramen: BCPP

Tabulka č. 3 Vývoj indexu PX

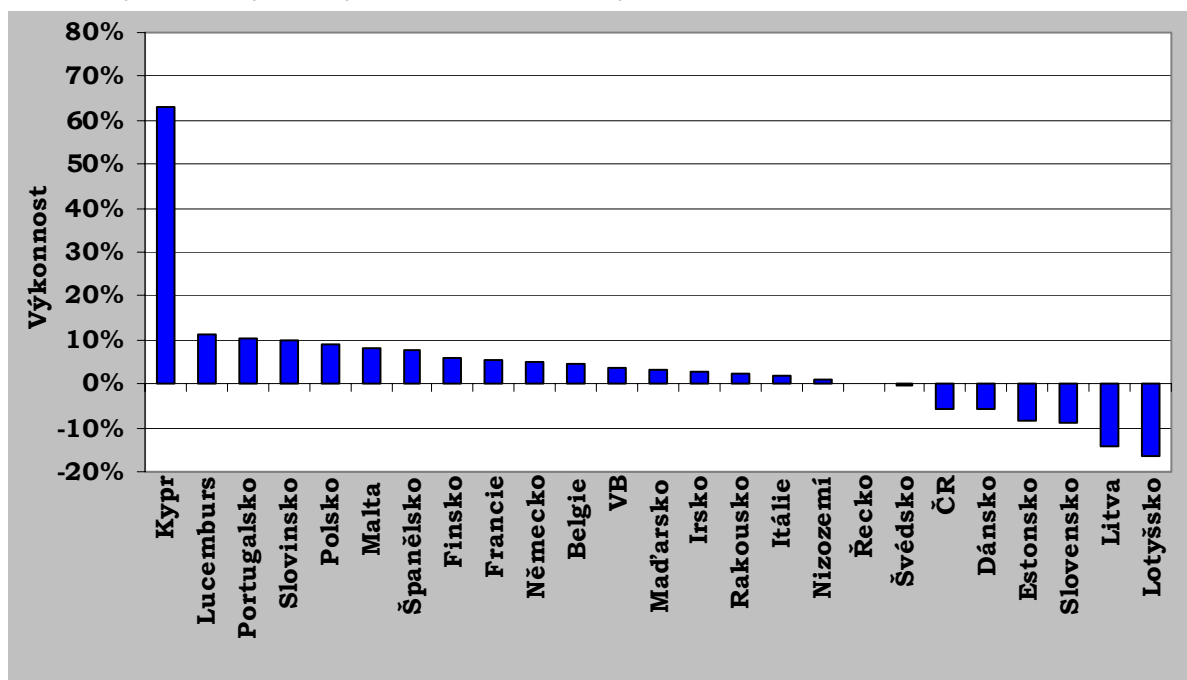
Rok	PX		
	1.1.	30.6.	změna (%)
2002	394,60	412,6	4,56
2003	460,70	535,1	16,15
2004	659,10	793,5	20,39
2005	1 032,00	1 210,1	17,26
2006	1 473,00	1 390,4	-5,61

Pramen: BCPP

Hlavním důvodem poklesu byla nejistota zahraničních investorů z vývoje ekonomiky USA. V dubnu a květnu na základě makroekonomických ukazatelů, především inflace, americká centrální banka (Fed) zvýšila sazby. V dubnu trhy očekávaly maximálně jedno další zvýšení sazeb, ovšem Fed ve svém komentáři varoval před zrychlující inflací, čímž naznačil, že zvyšování sazeb není u konce. To vzhledem ke globálnímu propojení akciových trhů negativně ovlivnilo ceny akcií na celém světě. Navíc ve stejné době přistoupila ke stejnému kroku i ECB. Tituly na BCPP se tak ocitly pod silným prodejním tlakem ze strany zahraničních investorů. Takto vyvolaný pokles cen akcií aktivoval automatické pokyny, které propad dále prohloubily. Postupně se k výprodejům připojili i domácí investoři.

Ve srovnání výkonnosti akciových trhů Evropské unie se BCPP svým poklesem zařadila až do poslední skupiny spolu se Slovenskem, severskými a pobaltskými státy.

Graf č. 3 Výkonnost významných indexů burz členských států EU⁵

Pramen: FESE

Objemy akciových obchodů v 1. pololetí v ČR kvůli nepříznivému vývoji na trhu mírně zaostaly za loňským rekordem. Naopak po 5 letech se zastavil propad v obchodování s dluhopisy.

Tabulka č. 4 Objem obchodů

1. pololetí (mlrd. Kč)	Akcie a podílové listy			Dluhopisy			celkem
	BCPP	RM-S	celkem	BCPP	RM-S	celkem	
2002	103,90	7,75	111,66	771,17	2,10	773,26	884,92
2003	101,96	2,06	104,03	620,49	2,36	622,85	726,88
2004	232,02	2,02	234,04	404,94	0,21	405,15	639,19
2005	527,30	3,26	530,56	286,15	0,97	287,12	817,68
2006	485,70	1,95	487,66	354,64	0,00	354,64	842,30
meziroční změna (%)	-7,89	-40,02	-8,09	23,94	-99,80	23,52	3,01

Pramen: BCPP, RM-S

Na pražské burze se v uplynulém pololetí opět neuskutečnilo žádné IPO. Obchodování se tak i nadále soustřeďuje na 9 hlavních titulů v segmentu SPAD. Díky nově vydaným dluhopisům se podařilo zastavit nepříznivý trend poklesu celkového počtu titulů na BCPP. Ovšem úbytek akciových titulů však nadále přetrvává.

⁵ Belgie-BEL 20, Česká republika-PX, Dánsko-OMXC 20, Estonsko - OMXV, Finsko-OMXH 25, Francie-CAC 40, Irsko-ISEQ, Itálie-MIB, Kypr-FTSE/CySE 20, Litva-OMXV, Lotyšsko-OMXR, Lucembursko-LuxX, Maďarsko-BUX, Malta-MSE, Německo-DAX, Nizozemí-AEX, Polsko-WIG 20, Portugalsko-PSI 20, Rakousko-ATX, Řecko-FTSE/ATHEX 20, Slovensko-SAX, Slovinsko-SBI 20, Španělsko-IBEX-35, Švédsko-OMXS 30, Velká Británie-FTSE 100.

5. SUBJEKTY FINANČNÍHO TRHU

V počtu domácích subjektů působících na finančním trhu nedošlo za uplynulých šest měsíců, kromě oblasti zprostředkování finančních produktů, k výraznějším změnám. K růstu naproti tomu dochází v počtech zahraničních subjektů působících v ČR na základě jednotného evropského pasu. Aktivně v ČR působí především zahraniční fondy, ostatních zahraničních subjektů se zaměřují převážně na monitorování a analýzu současné situace na trhu a vyhledávání tržních příležitostí.

Ukazuje se, že co do počtu subjektů český finanční trh začíná být poměrně dobře saturován. Pro nové zájemce bude stále obtížnější na něj vstoupit, aniž by došlo k převzetí stávajícího licencovaného subjektu (např. formou fúze či jinou akviziční činnosti). Tímto směrem, běžným i v jiných vyspělých zemích, se bude, nedojde-li k zásadním legislativním změnám, finanční trh v ČR vyvíjet i nadále. Nemělo by již zřejmě docházet k výraznějším změnám v počtech subjektů působících na trhu, ale půjde hlavně o kvalitativní změny probíhající v rámci hledání optimální velikosti tzv. konsolidovaných celků.

Celkový přehled o počtu subjektů působících na finančním trhu v ČR podává následující tabulka:

Tabulka č. 5 Počty subjektů poskytujících služby na finančním trhu

subjekty	2002	2003	2004	2005	1. pololetí 2006
Banky	37	35	35	36	37
z toho stavební spořitelny	6	6	6	6	6
Družstevní záložny	25	31	30	19	20
Obchodníci s CP	81	71	58	52	48
Investiční společnosti	60	54	47	27	29
z toho v likvidaci a nucené správě	44	38	38	18	20
Investiční fondy	63	52	46	38	37
z toho v likvidaci	55	48	44	38	37
Investiční zprostředkovatelé	67	3 052	5 724	8 394	9 667
Otevřené podílové fondy	92	66	62	65	-
Speciální otevřené podílové fondy	0	0	0	0	45
Standardní otevřené podílové fondy	0	0	0	0	24
Zahraniční fondy/podfondy	651	723	911	1 038	1 167
z toho na základě jednotné evropské licence	-	-	-	1 025	1 158
z toho speciální fondy	-	-	-	13	9
Pojišťovny⁶	42	42	40	45	45
Pojišťovací zprostředkovatelé (tis.)⁷	44,49	43,27	43,57	35,72	42,08
Penzijní fondy	13	12	11	11	11

Pramen: ČNB

⁶ bez ČKP

⁷ Do roku 2004 se jedná o kvalifikovaný odhad.

Základní ukazatele finančního sektoru potvrzují výše uvedené trendy směřující k jeho koncentraci a konsolidaci. Hledání úspor se s výjimkou leasingových společností a nebankovních peněžních institucí projevuje racionalizací postupů vyúsťující ve snižování počtů zaměstnanců. První pololetí letošního roku nedopadlo z pohledu hospodaření pro finanční trh příznivě. Všechny sektory finančního trhu vykázaly nižší meziroční tvorbu zisku, investiční společnosti jsou dokonce za 1. pololetí ve ztrátě.

Dominantní postavení na českém finančním trhu zaujímá stále bankovní sektor, který kontroluje necelé tři čtvrtiny celkových aktiv.

Tabulka č. 6 Ekonomické výsledky finančních institucí v meziročním srovnání

		Bankovní peněžní instituce	Nebankovní peněžní instituce ⁸	Pojišťovny	Penzijní fondy	Finanční leasingové společnosti	Investiční společnosti ⁹
Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců	k 30.6.2005	36 173	9 800	14 363	453	2 565	175
	k 30.6.2006	35 647	10 416	14 338	447	2 643	159
	změna (%)	-1,45	6,29	-0,17	-1,32	3,04	-9,14
Výsledek hospodaření před zdaněním (mld. Kč)	k 30.6.2005	28,20	12,61	6,74	2,24	3,22	4,39
	k 30.6.2006	27,04	7,60	6,42	1,70	2,52	-0,42
	změna (%)	-4,08	-39,79	-4,84	-24,36	-21,58	-109,61
Stav vlastního kapitálu (mld. Kč)	k 30.6.2005	70,18	195,28	59,11	8,84	23,30	128,21
	k 30.6.2006	71,29	236,04	53,83	4,21	23,90	150,73
	změna (%)	1,59	20,87	-8,93	-52,33	2,59	17,57

Pramen: ČSÚ

5.1. Podnikový sektor

Podniky zvýšily nepatrně své zadlužení, přičemž jako již tradičně preferují financování prostřednictvím bankovních úvěrů. I v tomto pololetí se snížil objem vydaných korporátních dluhopisů. Snížil se tak i jejich podíl na celkových dlužích firem z 15,4 % na konci roku na 11,6 % ke konci pololetí.

⁸ Instituce dle metodiky OKEČ 652 a 67.

⁹ Investiční společnosti a jimi spravované podílové fondy a investiční fondy.

Tabulka č. 7 Finanční zdroje společností se 100 a více zaměstnanci¹⁰

(mld. Kč)		30.6.2005	31.12.2005	30.6.2006
Peníze a účty v bankách		197,4	197,0	235,5
Úvěry a půjčky (přijaté)	krátkodobé	199,0	199,7	227,4
	dlouhodobé	281,2	277,3	274,4
	celkem	480,2	477,0	501,8
Dluhopisy vč. směnek (pasiva)	krátkodobé	18,1	18,1	13,4
	dlouhodobé	70,6	68,3	52,7
	celkem	88,7	86,3	66,1

Pramen: ČSÚ

Růst ekonomiky se projevil na celkovém zlepšení situace v podnikovém sektoru, i když nerovnoměrném v jednotlivých oborech. Došlo k poklesu počtu ztrátových firem, jejich celkové ztráty i počtu jejich zaměstnanců.

Tabulka č. 8 Finanční ukazatele společností se 100 a více zaměstnanci

k 30.6.	abs.		změna	
	2005	2006	abs.	(%)
Počet aktivních subjektů	4 355	4 447	92	2,11
z toho ztrátových	1 189	1 177	-12,0	-1,01
podíl na celkovém počtu (%)	27,3	26,5	-0,8	-3,06
jejich ztráta (mld. Kč)	-31,1	-27,2	3,9	-12,50
průměrná ztráta (mil. Kč)	-26,2	-23,1	3,0	-11,61
jejich počet zaměstnanců (tis.)	424,2	391,2	-33,0	-7,77
Počet zaměstnanců celkem (prům. fyz. osob)	1 570 814	1 607 908	37 094	2,36
AKTIVA = PASIVA celkem (mld. Kč)	3 764,7	4 263,0	498,3	13,24
Vlastní kapitál	1 940,5	2 238,4	297,9	15,35
Cizí zdroje = Pasiva - vlast. zdroje	1 824,3	2 024,6	200,4	10,98
Výnosy celkem (mld. Kč)	2 360,1	2 686,7	326,6	13,84
Náklady celkem (mld. Kč)	2 217,0	2 512,5	295,5	13,33
Výsledek hospodaření před zdaněním (mld. Kč)	143,0	174,2	31,2	21,79
Rentabilita nákladů (%)	6,5	6,9	0,5	7,44
Rentabilita vlastního kapitálu (%)	7,4	7,8	0,4	5,56

Pramen: ČSÚ

Podnikům se obecně podařilo zvýšit efektivitu, když jejich tržby rostly o 13,8 % a náklady o 13,3 %. Na růstu nákladů se podílely především rostoucí ceny výrobních surovin a energií. Výkonová spotřeba vzrostla o 18,4 %, zatímco osobní náklady jen o 9,6 %. Tento poměr neplatí pro veřejné podniky, kde naopak osobní náklady rostly o 17,4 % a výkonová spotřeba jen o 4,2 %. V prvním pololetí se podařilo výrazně navýšit hrubý zisk podnikům veřejným a pod zahraniční kontrolou, a to o téměř 40 %, i když nárůst efektivity se příliš nelišil od průměru.

¹⁰ Uváděná čísla zahrnují veškeré úvěry, půjčky, dluhopisy a směnky, nejen nově získané nebo vydané.

Letošní první pololetí bylo ve znamení velkých změn ve výsledcích hospodaření jednotlivých oborů hospodářství. Pouze v 10 z 26 oborů změna hrubého zisku zůstala v rozmezí od -20 do +20 %. V 11 oborech se hrubý zisk zvýšil o více jak 20 %. Nejvíce se dařilo automobilkám, obchodu, opravárenství a výrobě elektrických a optických přístrojů. Naopak z významnějších odvětví se nedařilo těžbě energetických surovin, textilním podnikům a výrobcům paliv.

5.2. Bankovní sektor

V poslední době lze v bankovním sektoru pozorovat trend fúzí a akvizic. Ještě nebyla zcela dokončena fúze italského Unicredit s HVB a na českém bankovním trhu se objevila další akvizice, jejímž cílem se stala eBanka patřící do finanční skupiny PPF. Banku získá za 130 mil. eur rakouská finanční skupina Raiffeisen International Bank Holding, která v Česku ovládá Raiffeisenbanku¹¹. Úspěšné dokončení transakce ještě podléhá schválení ČNB a dalších orgánů v ČR a v Rakousku.

5.2.1. Vývoj úrokových sazeb

Před každým zasedáním Bankovní rady ČNB trh spekoval o zvýšení úrokových sazeb. Úrokové sazby se však v prvním pololetí 2006 nezměnily.¹²

Tabulka č. 9 Sazby ČNB

(%)	30.6.04	31.12.04	30.6.05	31.12.05	30.6.06
2 T Repo	2,25	2,50	1,75	2,00	2,00
Diskontní	1,25	1,50	0,75	1,00	1,00
Lombardní	3,25	3,50	2,75	3,00	3,00

Pramen: ČNB

Následující tabulka udává meziroční vývoj RPSN na spotřebu a koupi bytových nemovitostí. Obě sledované sazby se dlouhodobě drží kolem svých středů. V příštích měsících lze očekávat mírný nárůst způsobený zvýšením repo sazby ze strany ČNB.

Tabulka č. 10 RPSN¹³

(%)	VII-05	VIII-05	IX-05	X-05	XI-05	XII-05	I-06	II-06	III-06	IV-06	V-06	VI-06
Na spotřebu	14,6	14,2	14,8	14,9	14,7	14,2	14,5	14,3	13,9	14,0	13,9	13,9
Na koupi bytových nemovitostí	4,6	4,6	4,5	4,7	4,5	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,6	4,5

Pramen: ČNB

¹¹ Dle údajů Raiffeisenbanky vznikne spojením šestá největší banka působící v ČR s tržním podílem cca 3,3 %. Celkově se počet klientů banky zvýší na cca 300 tis.

¹² Ke zvýšení úrokových sazeb došlo až ve 3.Q. 2006. 27.7.2006 odhlasovala Bankovní rada zvýšení o 0,25 p.b. K dalšímu zvýšení došlo následně 29.9. opět o 0,25 p.b.

¹³ Nové obchody.

5.2.2. Vklady a úvěry

Bankovní sektor zaujímá postavení největšího příjemce vkladů, poskytovatele úvěrů a investora zároveň. Korunové vklady domácností překonaly hranici 1 bil. Kč. Z tabulky 11 vyplývá, že přírůstek úvěrů poskytnutých domácnostem byl meziročně větší než přírůstek vkladů. Z analýzy MPSV¹⁴ vyplývá, že pokles stavu dříve vytvořených úspor zaznamenaly sociálně rizikové skupiny domácností. Míra spořivosti¹⁵ meziročně poklesla o 1,2 p.b. a dosáhla v průměru hodnoty 8,3 % (před rokem to bylo o 1,2 procentního bodu více).

Tabulka č. 11 Rozdělení vkladů a úvěrů u bank dle sektorového hlediska

sektor (pozn.)	Vklady u bank (mld. Kč)				Příjemci úvěrů (mld. Kč)			
	stav k 30.6.2005	stav k 30.6.2006	změna	změna (%)	stav k 30.6.2005	stav k 30.6.2006	změna	změna (%)
Nefinanční podniky	310,37	366,36	55,99	18,04	411,28	473,23	61,95	15,06
Domácnosti	990,98	1 067,24	76,26	7,70	350,42	461,10	110,68	31,58
Vládní instituce	285,38	301,37	15,99	5,60	98,35	66,28	-32,07	-32,61
Finanční instituce	75,79	79,32	3,53	4,66	110,19	86,35	-23,84	-21,64
Ostatní	45,40	58,66	13,26	29,21	13,78	23,92	10,14	73,58
Celkem	1 707,92	1 872,95	165,03	9,66	984,02	1 110,88	126,86	12,89

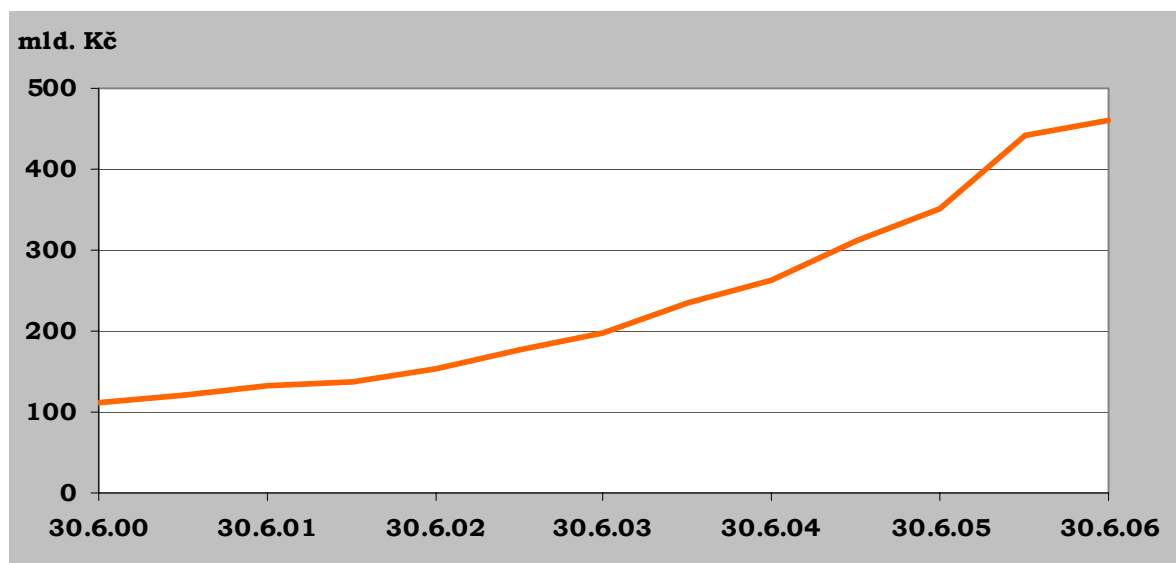
Pramen: ČNB

Nejvíce úvěrů z hlediska objemu poskytují banky nadále nefinančním podnikům. Z hlediska splatnosti je cca 40 % úvěrů nefinančním podnikům krátkodobých (se splatností do 1 roku), cca 27 % střednědobých (1-5 let) a cca 33 % dlouhodobých (nad 5 let).

¹⁴ Informace o vývoji peněžních příjmů domácností a životních nákladů za 1. pololetí 2006.

¹⁵ Podíl přírůstku korunových vkladů na čistých peněžních příjmech.

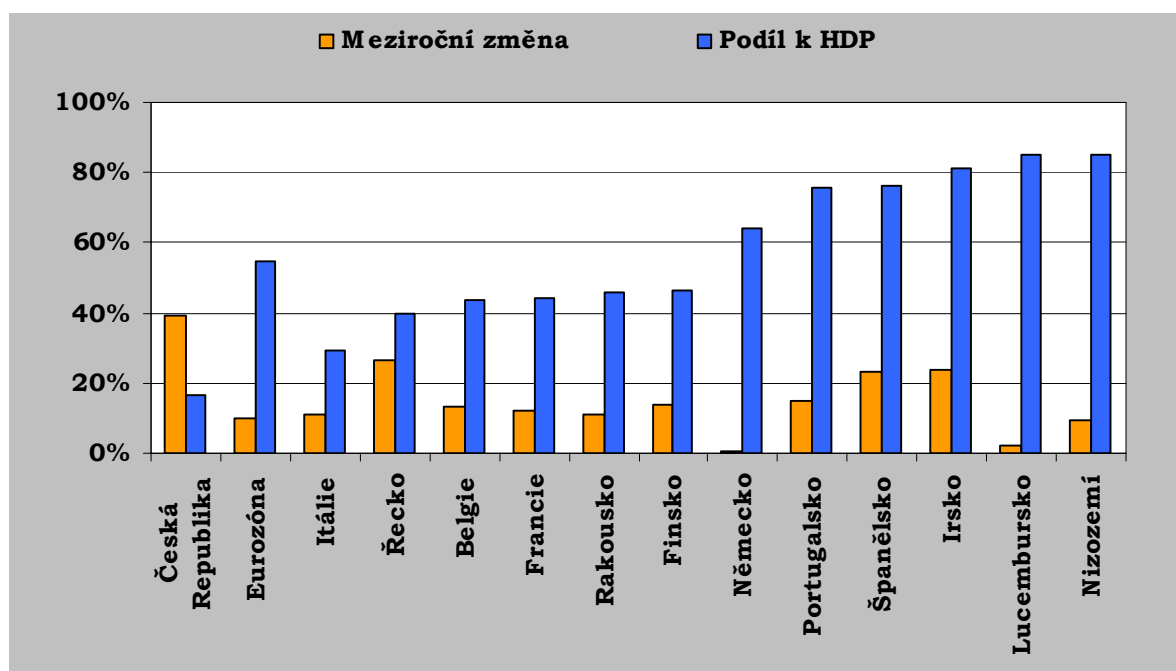
Graf č. 4 Zadluženost domácností u bank a finančních institucí

Pramen: ČNB, ČLFA

Největšího meziročního procentuálního nárůstu o 31,58 % z hlediska příjemců úvěrů zaznamenaly domácnosti. Celkové dluhy domácností se na konci června zvýšily na 484,19 mld. Kč¹⁶ a pokračovaly tak v dlouhodobě vykazovaném trendu. Absolutní výše zadlužení zatím nedosahuje úrovně obvyklé v západoevropských zemích (EU 12), ovšem tempo růstu zadlužení je v porovnání s těmito státy mnohem vyšší. Z hlediska struktury zadlužení tvoří úvěry související s bydlením (hypoteční úvěry a úvěry ze stavebního spoření) téměř 70 %.

Graf č. 5 Srovnání zadlužení domácností k 30.6.2006

Pramen: ECB, Eurostat

¹⁶ Číslo tvoří bankovní úvěry a spotřebitelské úvěry poskytnuté nebankovními finančními institucemi.

Na růst tempa zadlužení domácností působí zároveň více faktorů. Růst ekonomiky, nízké úrokové sazby, nízká inflace a rostoucí reálné příjmy zvyšují optimismus domácností ohledně budoucnosti. Zvyšuje se chuť domácností ke spotřebě a zároveň se snižuje averze k zadlužování. Úvěrové instituce využívají těchto okolností a masivní kampaní spojenou se zjednodušením podmínek pro získání úvěru růst zadlužení rovněž urychlují. Na rychlém růstu celkové zadluženosti se projevuje nejen zvyšující se průměrný dluh domácností, ale také demografický faktor (silné ročníky 70. let).

Dalším výrazným trendem, který lze pozorovat, je pokles zadlužování sektoru vládních institucí u bankovního sektoru, který jsme již zaznamenali v polovině roku 2005. Stav se v meziročním porovnání snížil o 30,25 mld. Důvodem pro klesající zadluženost státního sektoru jsou příjmy z emisí státních dluhopisů a obligací.

5.2.3. Stavební spořitelny

V 1. pololetí roku 2006 bylo uzavřeno 229 tisíc nových smluv o stavebním spoření. V meziročním srovnání se jedná o více než 24% nárůst¹⁷. I přes pokračující mírné ožívování trhu stavebního spoření je zřejmé, že zájem o nové smlouvy po přijetí novely zákona o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, která s účinností od 1.1.2004 mj. snížila maximální výši státní podpory stavebního spoření ze 4 500 Kč na 3 000 Kč, vzrůstá jen velmi pomalu. Počet nově uzavíraných smluv nedosahuje počtu ukončených smluv, což vede od roku 2004 k setrvalému poklesu jejich celkového stavu. K 30.6.2006 tak činil celkový počet smluv ve fázi spoření cca 5,4 mil., což je o cca 160 tis. smluv méně než ke konci roku 2005.

Celkový počet úvěrů meziročně vzrostl o 6,38 % (na cca 880 tis. smluv). Současně se meziročně zvýšil jejich objem o 26,65 % (cca 25 mld. Kč) na celkových 118,7 mld. Kč. Došlo tak ke zvýšení průměrné velikosti úvěrů o cca 19 %. Poměr objemu úvěrů a naspořené částky je však v ČR pouze 34,9 % (v Německu dosahuje stejný ukazatel úrovně až 86 %).

Ukončovány jsou zejména tzv. staré smlouvy o stavebním spoření, tj. smlouvy s maximem státní podpory 4 500 Kč, což by se mělo příznivě odrazit na objemu vyplacené státní podpory stavebního spoření v letošním roce. Pro rok 2006 lze odhadnout vyplacenou státní podporu ve výši cca 15,8 mld. Kč, což je o 0,3 mld. Kč méně než v roce 2005. Postupně se tak začíná projevovat úsporný efekt novely zákona o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, kterým byla maximální podpora snížena.

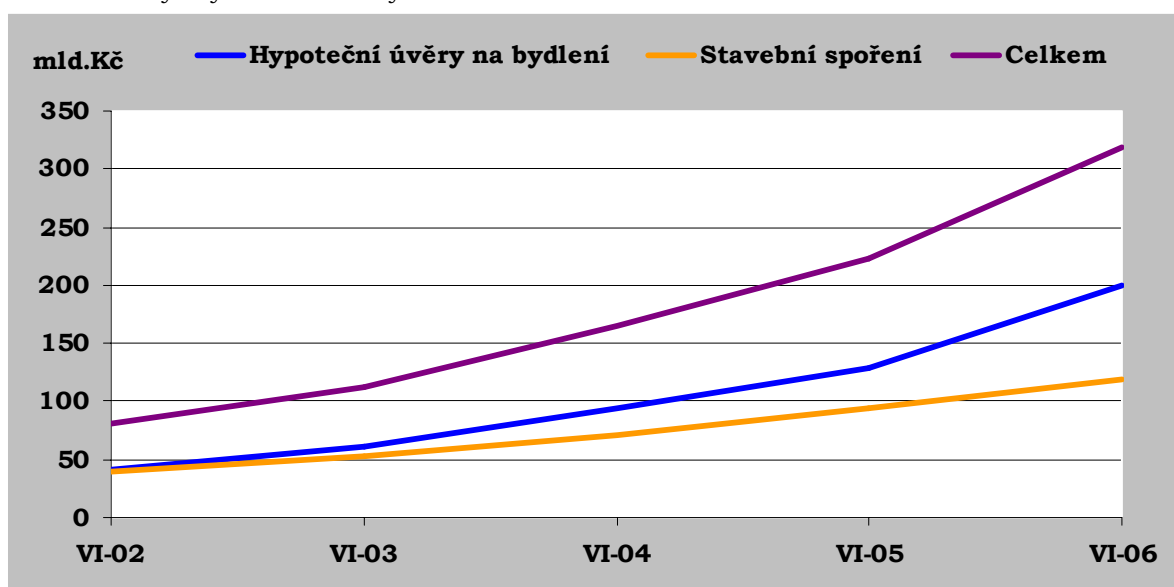
¹⁷ Viz. Příloha 2 tabulka 29.

I v případě stavebních spořitelen, stejně jako u univerzálních bank, můžeme pozorovat pokračující trend konsolidace.¹⁸

5.2.4. Hypoteční banky

Nízké úrokové sazby, marketinkové kampaně hypotečních bank a konkurenční tlak vede hypoteční banky ke stálému zlepšování podmínek pro čerpání hypotečních úvěrů. S ohledem na výše uvedené okolnosti a pololetní ukazatele lze předpokládat, že v roce 2006 bude překonána hranice 100 mld. Kč u nově poskytnutých hypotečních úvěrů (73 mld. Kč v roce 2005). Meziročně by tak hypoteční trh měl vzrůst o 39 %.

Graf č. 6 Úvěry obyvatelstvu na bydlení

Pramen: ČNB

K výše uvedeným odhadům vedou pololetní výsledky, podle kterých hypoteční banky poskytly za první pololetí hypotéky za 46 mld. Kč. Lze předpokládat, že obdobně jako v minulých letech bude poptávka po HÚ v 2. pololetí opět stoupat.

Hlavní důvody pro růst úvěrů na bydlení:

- avizované zvýšení DPH na stavební práce od roku 2008
- rostoucí poptávkou po bydlení vlivem demografického faktoru (silné ročníky 70. let)
- postupná deregulace nájemného
- očekávaný růst úrokových sazeb
- vyšší příjmy domácností
- zastaralá struktura bytového fondu
- sílící konkurence na finančním trhu

¹⁸ V druhé polovině roku 2006 získala Komerční banka 100% podíl ve stavební spořitelně Modrá pyramida.

V současné době čerpá hypoteční úvěr cca 3 % domácností, což tvoří 220 tis. uzavřených smluv. Pro následující období lze předpokládat pozvolný růst hypotečního trhu, který by však neměl dosahovat současné dynamiky. V prvním pololetí byly častěji sjednávány HÚ s kratší dobou fixace než pětiletou. Jednoleté fixace za stavu nízkých úrokových sazeb hypotečních úvěrů a neexistence sekundárního trhu hypotečních úvěrů může do budoucna způsobit problémy na trhu HÚ.

Tabulka č. 12 Stav hypotečních úvěrů v České republice

	30.6.2001	30.6.2002	30.6.2003	30.6.2004	30.6.2005	30.6.2006	meziroční změna
Počet HÚ celkem (ks)	35 334	53 132	78 500	116 989	160 130	219 663	59 533
Smluvní jistina celkem (mld.Kč)	35,00	53,70	81,73	128,06	185,73	272,38	86,65
Objem úvěrů (mld.Kč)	27,61	41,56	60,48	93,74	129,51	200,39	70,88

Pramen: MMR, ČNB

Rychlý růst hypotečních úvěrů koresponduje s rostoucím zadlužováním domácností. Podle údajů ČNB domácnosti na konci prvního pololetí 2006 dlužily jen na hypotékách 200,39 mld. Kč. Z hlediska struktury hypotečních úvěrů mj. přibývá hypoték na rekreační objekty.

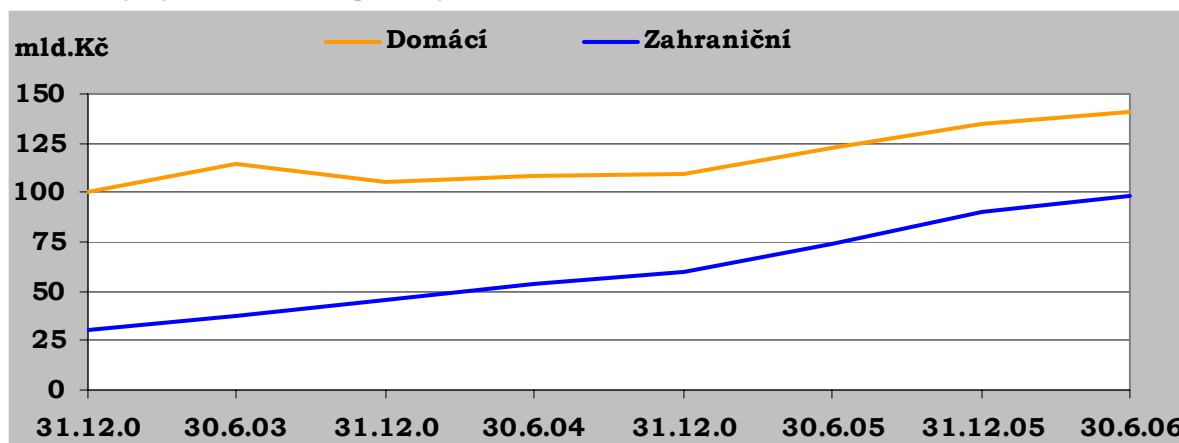
5.3. Kolektivní investování

Objem investic do podílových fondů vzrostl v prvním pololetí 2006 u domácích fondů o 4,2 % a u zahraničních fondů o 9,6 % na celkových 238,87 mld. Kč. I přes výrazně vyšší tempo přílivu prostředků představují zahraniční fondy stále „tu menší polovinu“ fondového byznysu (41,16 %).

Celkové investice jsou meziročně o 21,34 % vyšší. Co však mají domácí i zahraniční fondy společné, je směr proudu finančních prostředků. Pokračuje odliv peněz z fondů peněžního trhu a dluhopisových, když tyto zaznamenaly v případě domácích fondů u 3 ze 6, resp. 4 ze 6 měsíců 1. pololetí 2006 záporné čisté prodeje. Hlavními „tahouny“ přílivu jsou u domácích fondů naopak kategorie fondů fondů, smíšené fondy a akciové fondy. U zahraničních fondů jednoznačně dominují zajištěné fondy před akciovými.

Graf č. 7 Vývoj investování do podílových fondů

Pramen: AFAM, AKAT

Z hlediska struktury je u zahraničních fondů zajímavý fakt, že celkový objem investic do akciových fondů již překročil objem fondů dluhopisových. Jde mimo jiné i o racionální přístup domácích investorů k možnému kurzovému riziku při investování do cizoměnových produktů, které může plně eliminovat zhodnocení (založené na úrocích) dluhopisových fondů. V případě více volatilních akciových investic lze devizové riziko akceptovat přirozeněji.

Pokračuje rovněž předchozí vývoj, kdy nízké výnosy peněžních fondů odrážející současnou úroveň úrokových sazeb nejsou příliš atraktivní pro investory a naopak nastupující zvyšování úrokových sazeb a jeho další očekávání snižuje výnosy dluhopisových fondů, které na roční bázi vykazují dokonce zápornou výkonnost. Nebývalý je zájem o akciově zaměřené fondy přestože tyto musely v červnu čelit globálnímu propadu akciových trhů. Trhy se poté naštěstí zotavily, nicméně tato silná korekce nepochybně znejistila řadu investorů a jen podtrhla otázky ohledně dalšího možného vývoje světových trhů, spojovaného zejména s vývojem cen komodit a zejména úrokových sazeb v USA.

I přes vcelku pozitivní vývoj je zjevná snaha domácích správců fondů o inovace a nabídku nových produktů. Zatím je stále otázkou, kdo jako první využije novelizované české legislativy a představí fond investující do nemovitostí. Nicméně na trh přicházejí i fondy zaměřené na nemovitostní akcie i některé komodity (zlato, ropa). Tyto fondy jsou zpravidla zařazeny ve statistice jako speciální smíšené fondy. Tvrdou konkurencí těmto produktům jsou samozřejmě obdobné produkty zahraničních správců nabízené v ČR distributory, ale zejména také alternativní produkty - na zahraničních burzách obchodované akcie ETF, a různé certifikáty.

Tabulka č. 13 Prostředky jednotlivých druhů podílových fondů podle domicilu

(mld. Kč)	30.6.05			30.6.06			meziroční změna (%)		
	Domácí	Zahraníční	celkem	Domácí	Zahraníční	celkem	Domácí	Zahraníční	celkem
Peněžního trhu	69,5	29,0	98,5	70,5	27,6	98,0	1,4	-4,9	-0,5
Dluhopisové	25,8	15,8	41,6	25,2	16,0	41,2	-2,4	1,6	-0,9
Akciové	5,9	11,1	17,0	9,5	18,7	28,2	61,7	67,9	65,8
Smíšené	16,1	3,4	19,4	23,4	8,2	31,5	45,5	143,5	62,4
Fondy fondů	3,2	0,4	3,6	10,8	0,5	11,3	239,9	11,0	212,1
Zajištěné	2,1	14,5	16,6	1,2	27,4	28,6	-42,1	88,6	72,1
celkem	122,5	74,2	196,7	140,6	98,3	238,9	14,7	32,5	21,4

Pramen: AFAM, AKAT

Dle informací AKAT roste rovněž objem prostředků fyzických osob individuálně obhospodařovaného majetku (asset management) o cca 21,5 mld. Kč.

5.4. Pojišťovny

Český pojistný trh byl v 1. polovině roku 2006 ovlivněn extrémními klimatickými podmínkami uplynulého zimního období. Jedno z nejsilnějších a nejdelsích zimních období za posledních několik let přineslo zvýšený počet pojistných událostí vlivem nadměrné sněhové pokrývky. Poměrně rychlé jarní odtávání sněhu přivedlo následně povodně místního charakteru, které se ještě později opakovaly v důsledku lokálních přívalemých dešťů. Počet škodných událostí nahlášených v souvislosti s výše uvedenými klimatickými jevy přesáhl 95 tisíc, což výrazně převýšilo jejich obvyklé počty z minulých let.

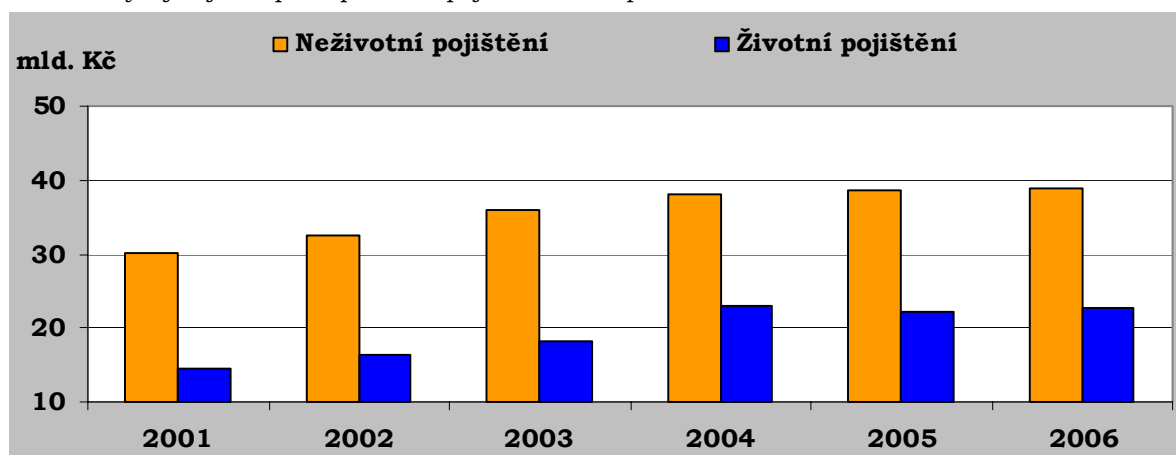
Vzniklé škody na majetku byly v jednotlivých případech relativně nízké a byly rozloženy do delšího období. Vzhledem k charakteru konstrukce většiny zajišťovacích smluv¹⁹, kdy zajišťovny jsou smluvně zavázány se podílet na krytí jednotlivých rizik pojišťoven teprve od určité minimální výše, bude podíl zajišťoven na krytí vzniklých škod relativně nízký. Zvýšené náklady vzniklé v souvislosti s těmito pojistnými událostmi půjdou většinou pouze na vrub pojišťoven, což se v konečném důsledku může negativně projevit i na jejich výsledcích hospodaření. Celková hodnota škod způsobených živelními kalamitami je odhadována na cca 3,3 mld. Kč.

Letošní hydrometeorologické jevy potvrzují předchozí úvahy o tom, že bude nutné počítat s výraznějšími odklony v klimatu od dříve považovaných obvyklých hodnot. Protože hodnoty v klimatu, které byly v minulosti

¹⁹ Zajištění možno zjednodušeně chápat jako pojištění pojišťovny.

považovány za extrémní se stávají běžnou normou, lze proto očekávat ve střednědobém horizontu i možné dopady na výši sazeb v majetkovém pojištění.

Graf č. 8 Vývoj objemu předepsaného pojistného v 1. pololetí

Pramen: ČNB

Na základě předběžných údajů ČNB hrubé předepsané pojistné v 1. pololetí letošního roku dosáhlo 61,6 mld. Kč, což představuje nárůst o 1,1 % proti stejnému období 2005. Ve struktuře pojistného trhu převládá podíl odvětví neživotního pojištění (38,7 mld. Kč), které si zachovalo dynamiku z předchozích let. Kmen životního pojištění vykázal růst o 1,4 % (22,6 mld. Kč). Důvody nízkou dynamiku v životním pojištění lze spatřovat v přetrvávajících výpadcích jednorázově placeného pojistného, kde došlo k výraznému poklesu (o 13,2 %). Pro budoucí stabilní vývoj je však důležitější, že běžně placené pojistné ŽP vykazuje přírůstky (7,1 %).

Tabulka č. 14 Výsledky pojišťoven²⁰

k 30.6.	2002	2003	2004	2005	2006
Počet pojistných smluv (tis. ks)	19 742	19 833	20 039	20 641	21 292
z toho neživotní pojištění	13 582	13 649	13 579	14 287	14 595
životní pojištění	6 159	6 184	6 460	6 353	6 697
Počet nově uzavřených PS (tis. ks)	2 877	2 775	2 871	2 905	3 081
z toho neživotní pojištění	2 397	2 375	2 265	2 418	2 700
životní pojištění	480	400	605	486	381
Předepsané pojistné celkem (mld. Kč)	48,71	54,38	61,09	60,92	61,60
z toho neživotní pojištění	32,39	36,07	38,04	38,64	39,00
životní pojištění	16,32	18,31	23,05	22,28	22,60

Pramen: ČNB

Počet pojistných smluv meziročně vrostl o 3,1 % a dosáhl hodnoty 21 289 tis. Vyšší dynamika růstu celkového počtu pojistných smluv byla v oblasti životního pojištění, kde došlo k nárůstu o 5,4 %. Počet smluv v neživotním pojištění se zvýšil o 2,1 %. Trendy zaznamenané u nově uzavíraných pojistných smluv jsou obdobné jako u předepsaného

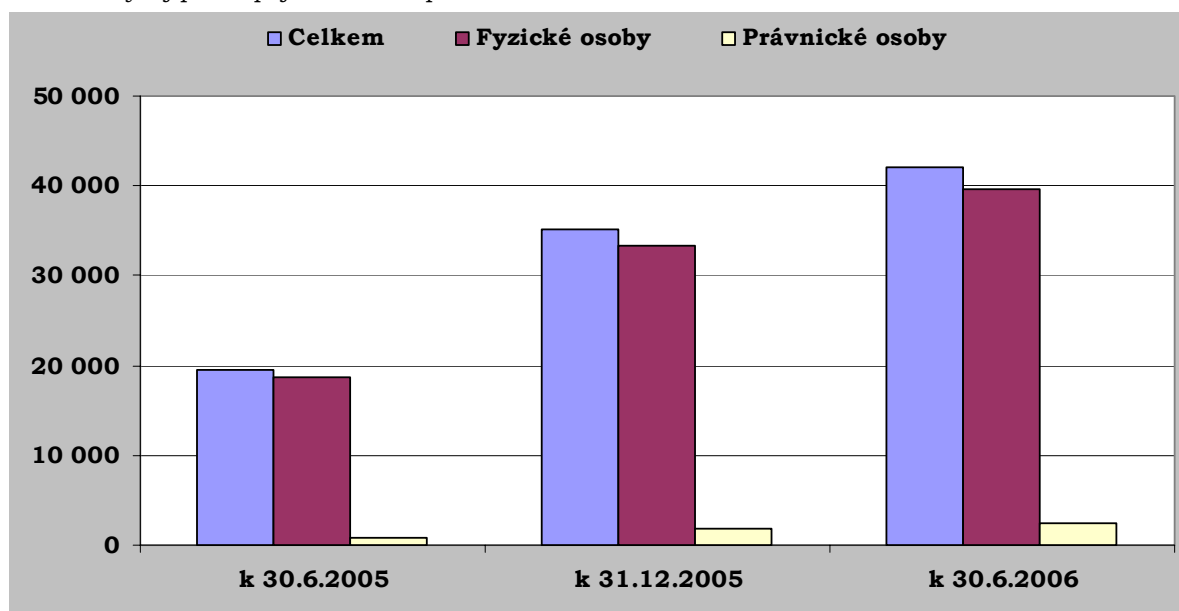
²⁰ PS = pojistná smlouva, počet smluv v životním pojištění nezahrnuje smlouvy za doplňková pojištění

pojistného. V neživotním pojištění je zachována dynamika (meziročně o 11,6 %), u nově uzavřených pojistných smluv v životním pojištění dochází k výraznému poklesu (o 21,6 %), což potvrzuje určitý odklon obyvatel od využívání produktů životního pojištění k zabezpečení na stáří.

Meziroční změny v umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, ukazuje tabulka 28 (viz. Přílohy 2).

Pojišťovny ve své investiční politice potvrzují konzervativní trend, který odráží i regulatorní limity přípustné pro jednotlivé typy investic. Z celkového nárůstu finančního umístění (20 mld. Kč) představuje umístění do různých druhů dluhopisů cca 14 mld. Kč. Umístění do relativně bezpečných hypotečních zástavních listů zaznamenalo nejvyšší relativní nárůst 53,2 % (5,18 mld. Kč). Umístění aktiv na akciovém trhu vzrostlo o téměř polovinu (3,6 mld. Kč). K nejvýznamnějšímu poklesu došlo u půjček, úvěrů a jiných pohledávek (-3,5 mld. Kč).

Graf č. 9 Vývoj počtu pojišťovacích zprostředkovatelů

Pramen: ČNB

V 1. pololetí pokračoval plynulý růst počtu registrovaných pojišťovacích zprostředkovatelů. Jejich počet přesáhl již 42 tis. osob. Téměř čtyři pětiny (79 %) z celkového počtu zprostředkovatelů vykonávají činnost v postavení podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele nebo výhradního pojišťovacího agenta. Fyzické osoby tvoří převážnou většinu působících subjektů na trhu (94,4 %). Podrobnější struktura osob vykonávajících zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví je uvedena v tabulce 27 (viz. Příloha 2).

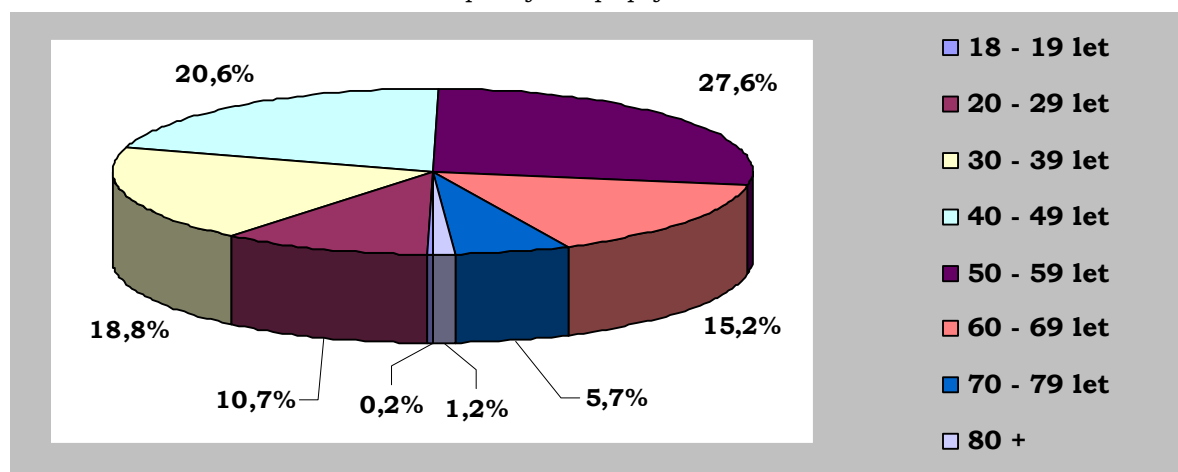
Nedávno provedené šetření ČSÚ (duben 2006) potvrdilo, že dynamika výdajů na pojistnou ochranu v životním pojištění zaostává za tempem celkových výdajů domácností až trojnásobně. Přírůstky hrubého předepsaného pojistného jsou nižší než tvorba HDP, z čehož by mohl být i vyvozován pokles významu pojistného sektoru v ekonomice. Důvody pro tento nově

zaznamenaný trend spatřujeme zejména v nabídce a konkurenci jiných finančních produktů, popř. i v určité „nedůvěře“ obyvatel k novým pojistným produktům pro jejich relativně obtížnější srozumitelnost.

5.5. Penzijní připojištění

Počet účastníků penzijního připojištění na konci pololetí dosáhl 3 449 590, meziročně tak vzrostl o 9,95 %. Podrobnější informace o věkové struktuře a jejím vývoji jsou uvedeny v následujícím grafu a tabulce.

Graf č. 10 Věková struktura účastníků penzijního připojištění k 30.6.2005

Pramen: MF

Tabulka č. 15 Věková struktura účastníků penzijního připojištění

	30.6.2003	30.6.2004	30.6.2005	30.6.2006	meziroční změna	
					abs.	(%)
18 - 19 let	2 958	4 063	6 192	8 266	2 074	33,49
20 - 29 let	277 774	286 490	322 825	367 631	44 806	13,88
30 - 39 let	451 096	489 529	562 442	647 387	84 945	15,10
40 - 49 let	627 196	638 421	676 059	710 826	34 767	5,14
50 - 59 let	807 262	844 964	914 663	952 413	37 750	4,13
60 - 69 let	342 716	391 791	447 329	525 956	78 627	17,58
70 - 79 let	134 271	152 723	172 994	195 159	22 165	12,81
80 +	23 502	28 826	34 783	41 952	7 169	20,61
celkem	2 666 775	2 836 807	3 137 287	3 449 590	312 303	9,95

Pramen: MF

Poskytnutý státní příspěvek v 1. pololetí 2006 činil 2 002 mil. Kč a dosáhl tak rekordní úrovně. Meziročně jde o nárůst o 11,9 % a lze očekávat, že i hodnota vyplaceného příspěvku za celý kalendářní rok bude rekordní. Přesto se objevují názory, že by stát měl zvýšit výši poskytovaného příspěvku, resp. rozšířit jeho poskytování i pro vyšší účastnické příspěvky než 500 Kč měsíčně. S ohledem na zvýrazňující se problémy veřejných financí a napětí ve státním rozpočtu se jeví podobné návrhy obtížně realizovatelné. Nelze rovněž zapomínat na to, že problémem stávajícího

nastavení systému penzijního připojištění se státním příspěvkem není jen průměrná výše účastnických příspěvků, ale i věková struktura jeho účastníků, legislativní pravidla investování těchto prostředků atd.

V 1. pololetí 2006 bylo uzavřeno 291 467 nových smluv (o 2 614 smluv více než ve stejném období roku 2005), přičemž největší část (28,04 %) z těchto nových smluv počítá s výší účastnického příspěvku v rozmezí 500–599 Kč měsíčně. Meziročně se také o 13,4 % na celkových 991 809 osob zvýšil počet účastníků, kterým přispívá na penzijní připojištění zaměstnavatel.

K 30.6.2006 dosáhla hodnota portfolií penzijních fondů 130,15 mld. Kč, tj. meziroční nárůst o 16,841 mld. Kč. Jeho struktura se vyvíjela následovně:

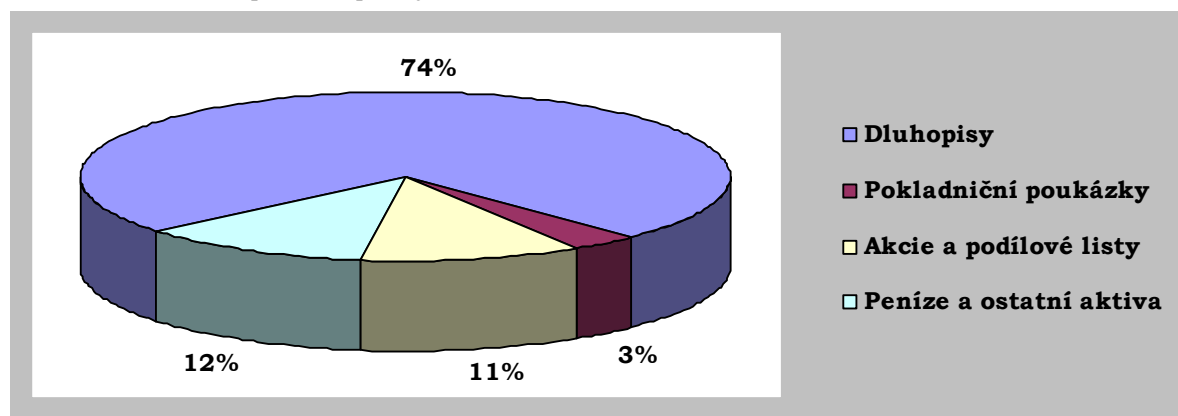
Tabulka č. 16 Vývoj struktury portfolia penzijních fondů

k 30.6. (tržní ceny, mld. Kč)	2002	2003	2004	2005	2006	podíl 2006 (%)
Dluhopisy	43,81	58,82	66,52	83,37	96,21	73,92
Pokladniční poukázky	8,46	3,74	10,45	8,41	4,16	3,20
Akcie a podílové listy	2,93	4,04	4,72	7,87	14,58	11,21
Peníze a ostatní aktiva	5,14	8,85	8,34	13,66	15,19	11,67
celkem	60,34	75,45	90,03	113,31	130,15	100,00

Pramen: ČNB

I přes tradičně konzervativní investiční strategii penzijních fondů je patrné zřetelné zvýšení podílu akciové složky v jejich portfoliích (z cca 7 % před rokem na současných více než 11 %). Toho bylo dosaženo na úkor držby pokladničních poukázek, naopak podíl dluhopisů zůstává prakticky nezměněn na úrovni okolo 73 %. Procentní vyjádření současné struktury portfolia je uvedeno v následujícím grafu:

Graf č. 11 Struktura portfolia penzijních fondů k 30.6.2006

Pramen: ČNB

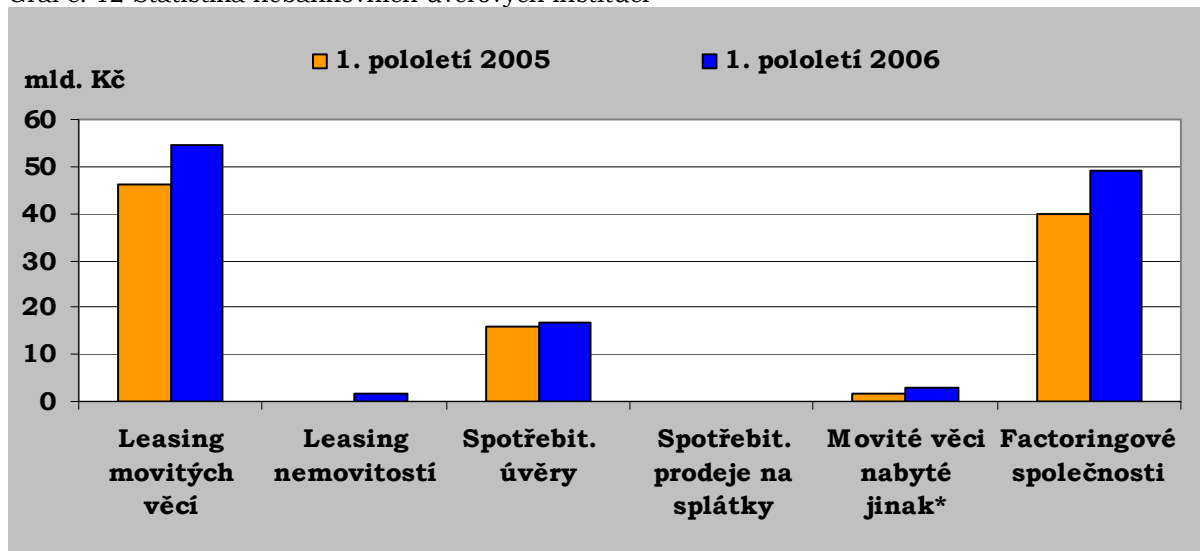
5.6. Nebankovní úvěrové instituce

Nebankovní úvěrové instituce uvedené v této části nepodléhají dohledu ČNB, či MF, ani nemají žádnou zákonem stanovenou informační povinnost.

Veškeré statistické údaje o nebankovních úvěrových institucích vycházejí z informací zveřejňovaných ČLFA.²¹

Členové ČLFA poskytli za první pololetí 2006 spotřebitelské úvěry v celkové výši 16,99 mld. Kč. V meziročním porovnání tento ukazatel vykázal nárůst o 7,5 %.

Graf č. 12 Statistika nebankovních úvěrových institucí

Pramen: ČLFA

*Jiným způsobem než prostřednictvím leasingu

Leasingové společnosti předaly do užívání movité věci v pořizovací hodnotě 54,6 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 18 %. Leasing nemovitých věcí, sledovaný pomocí souhrnu pořizovacích cen nemovitostí, za dané období dosáhl 1,78 mld. Kč.²²

Tabulka č. 17 Objem nově poskytnutých služeb členy ČLFA

za první pololetí (mld. Kč)	2005	2006	meziroční změna	
			abs.	(%)
Leasing movitých věcí	46,20	54,60	8,40	18,18
Leasing nemovitostí	-	1,78	-	-
Spotřebitelské úvěry	15,80	16,99	1,19	7,53
Spotřebitelské prodeje na splátky	0,02	0,03	0,00	17,92
Movité věci jiným nabyté jiným způsobem než prostřednictvím leasingu	1,71	3,07	1,36	79,88
Factoringové společnosti	39,80	48,96	9,17	23,04
celkem	103,52	125,42	21,90	21,16

Pramen: ČLFA

²¹ ČLFA dle vlastních údajů sdružuje 85 firem, které realizují kolem 97 % objemu všech tuzemských leasingových obchodů a většinu nebankovních úvěrů i prodejů na splátky pro spotřebitele a factoringu.

²² Některé členské společnosti statistiky leasingu nemovitostí v pololetí nevykazují.

Factoringové společnosti profinancovaly v 1. pololetí roku 2006 pohledávky za téměř 49 mld. Kč. Meziročně tak obchody stouply o 19 %. Největší podíl na celkovém objemu zakázek (81 %) tvořil tuzemský factoring. Exportní factoring představoval 15,5 % a importní 3,5 %.

5.7. Vztah veřejného a státního sektoru k finančnímu trhu

5.7.1. Saldo veřejných rozpočtů²³

Poměrně příznivý vývoj hospodaření vládního sektoru z minulého roku se v roce 2006 nebude opakovat. Očekávaný meziroční růst výdajů doprovázený zpomalením růstu zejména daňových příjmů bude hlavní příčinou prohloubení deficitů veřejných rozpočtů. Nadále pokračují růstové tendence na výdajové straně. Její struktura zůstává bez výraznějších změn, je zatížena vysokým podílem sociálních mandatorních výdajů. Výdaje jsou proto pouze zčásti alokovány do oblastí, které by z dlouhodobého hlediska vyvolávaly pozitivní multiplikační efekty. Výsledky hospodaření veřejných rozpočtů se promítnou do výše vládního dluhu, který si i přes využívání jednorázových příjmů udržuje relativně vysoké tempo růstu.

Schodek státního rozpočtu je v roce 2006 nejvýznamnějším faktorem růstu deficitu veřejných rozpočtů. Na výdajové straně se projevuje zejména dopad schválených zákonů v sociální oblasti (vyšší valorizace důchodů, zvýšení sociálních dávek pro rodiny s dětmi, nárůst sociálních dávek v souvislosti se zvýšením částek životního minima). Nově přijaté zákony negativně ovlivní v roce 2006 příjmy i výdaje veřejných rozpočtů. Z dosavadního vývoje vyplývá, že fiskální cíl stanovený pro rok 2006 nebude dodržen.

5.7.2. Státní rozpočet

Podle bankovních údajů o pokladním plnění státního rozpočtu ke konci června 2006 vykázal státní rozpočet celkové příjmy ve výši 468,8 mld. Kč, celkové výdaje ve výši 461,2 mld. Kč a celkové saldo hospodaření ve výši 7,64 mld. Kč. Přebytek hospodaření je o 3,8 miliardy Kč vyšší než ve stejném období roku 2005. Proti rozpočtovanému schodku, odpovídajícímu polovině roku (37,2 mld. Kč) je výsledek lepší o 44,8 mld. Kč, což souvisí s nižším čerpáním výdajů proti jejich rozpočtované výši připadající na šest měsíců (o 20,7 mld. Kč) při současně vyšším plněním příjmů (o 24,1 mld. Kč). Ve srovnání s prvními pololetími předchozích let se vyvíjely takto:

Tabulka č. 18 Vývoj příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu

k 30.6. (mld. Kč)	2002	2003	2004	2005	2006	meziroční změna
Příjmy	348,5	335,6	358,0	426,3	468,8	42,6
Výdaje	349,4	376,1	407,7	422,5	461,2	38,7
Saldo	-0,9	-40,5	-49,7	3,8	7,6	3,9

Pramen: MF

²³ MF- Makroekonomická predikce České republiky- červenec 2006

Nejvyšší meziroční dynamiku na příjmové straně rozpočtu zaznamenalo inkaso spotřební daně (20,3 %), DPH (9,9 %) a daně z příjmu fyzických osob vybírané srážkou (z kapitálových výnosů) (12,8 %). Meziroční nárůst je patrný rovněž u nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací (celkem o 28,3 %). Na výdajové straně rozpočtu meziročně prudce vzrostly výdaje u položky neinvestičních transferů fondům sociálního a zdravotního pojištění (o 33,1 %), neinvestičních převodů MZE (SZIF) (o 30,2 %) a výdajů kapitoly Státní dluh (o 15,8 %).

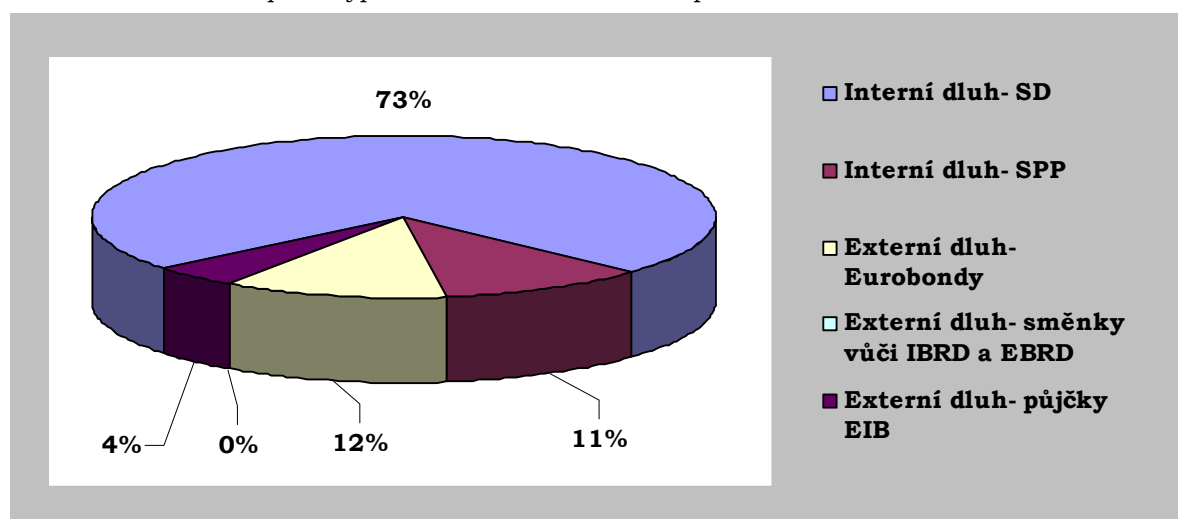
5.7.3. Státní dluh a státní záruky

Stav státního dluhu (konsolidovaného) se v prvním pololetí 2006 zvýšil o 37,7 mld Kč a dosáhl celkového objemu 728,9 mld. Kč. Meziročně jde dokonce o nárůst 85,3 mld. Kč. Většina dluhu (611,4 mld. Kč) na domácím trhu je financována prostřednictvím emisí státních dluhopisů (532,1 mld. Kč) a státních pokladničních poukázek (79,3 mld. Kč). Vnější zdroje kryjí 117,5 mld. Kč, z čehož hlavní díl 84,7 mld. Kč připadá na emise eurobondů a půjčky od EIB (32,0 mld. Kč), zbytek 0,8 mld. Kč tvoří směnky k úhradě účasti u IBRD a EBRD.

K 30.6.2006 drželi nerezidenti 27,14 % státního dluhu.

V oblasti zahraničního financování došlo v lednu v souladu s dluhovou strategií k úspěšnému historicky prvnímu umístění státních dluhopisů jedinému japonskému investorovi v objemu 30 mld. JPY, což představuje cca 4 % ze schváleného maximálního limitu na zahraniční financování pro rok 2006. Důležitým znakem realizovaného privátního místění oproti předchozím emisím eurobondů v červnu 2004 a březnu 2005 je skutečnost, že nebylo provedeno měnové zajištění jistiny.

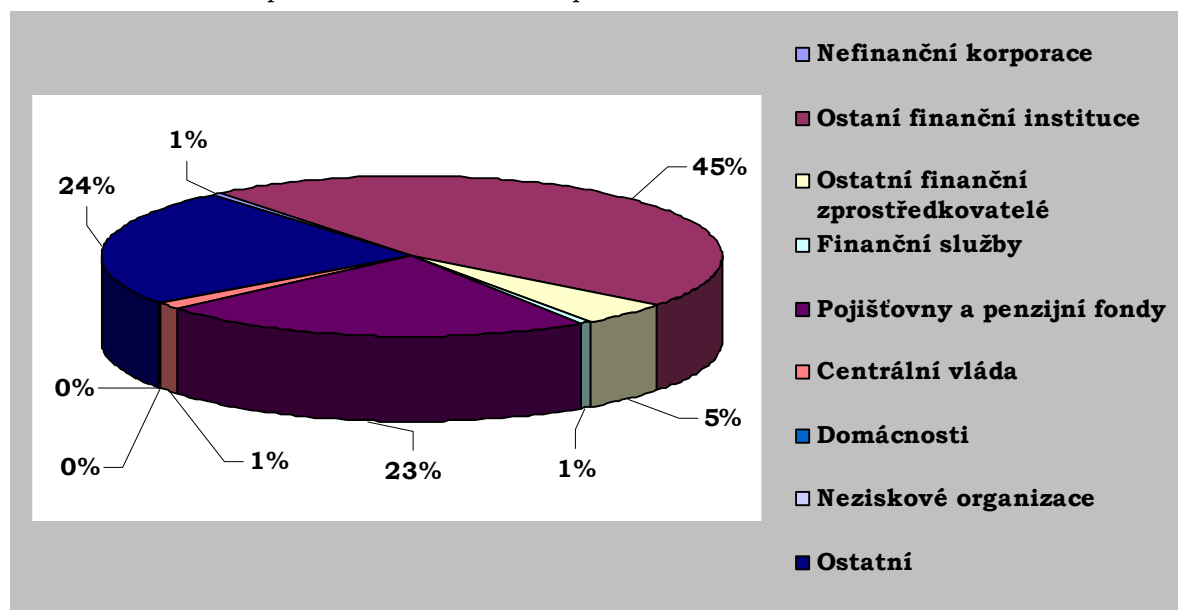
Graf č. 13 Státní dluh podle typu instrumentu na konci 1. pololetí 2006

Pramen: MF

Oproti konci roku 2005 vzrostla průměrná splatnost státního dluhu na hodnotu 6,1 let (z hodnoty 5,76 let), která stále představuje plnění vyhlášeného cílového pásma.

Graf č. 14 Státní dluh podle věřitelů na konci 1. pololetí 2006

Pramen: MF

V prvním čtvrtletí 2006 byl také zahájen v rámci projektu státní pokladny klíčový proces implementace integrovaného informačního systému, který umožní automatizaci propojení datové báze portfolií státního dluhu, státních záruk, vládních pohledávek, majetkových účastí státu, investičních aktivních portfolií a depozitních účtů do jediného finančního portfolia. Implementační projekt je plánován do konce roku 2006 tak, aby počínaje rokem 2007 mohlo dojít k explicitní formalizaci řízení celkové vládní finanční bilance.

Přehled a strukturu státních záruk udává následující tabulka:

Tabulka č. 19 Úhrn státních záruk k 30.6.2006 (mld. Kč)

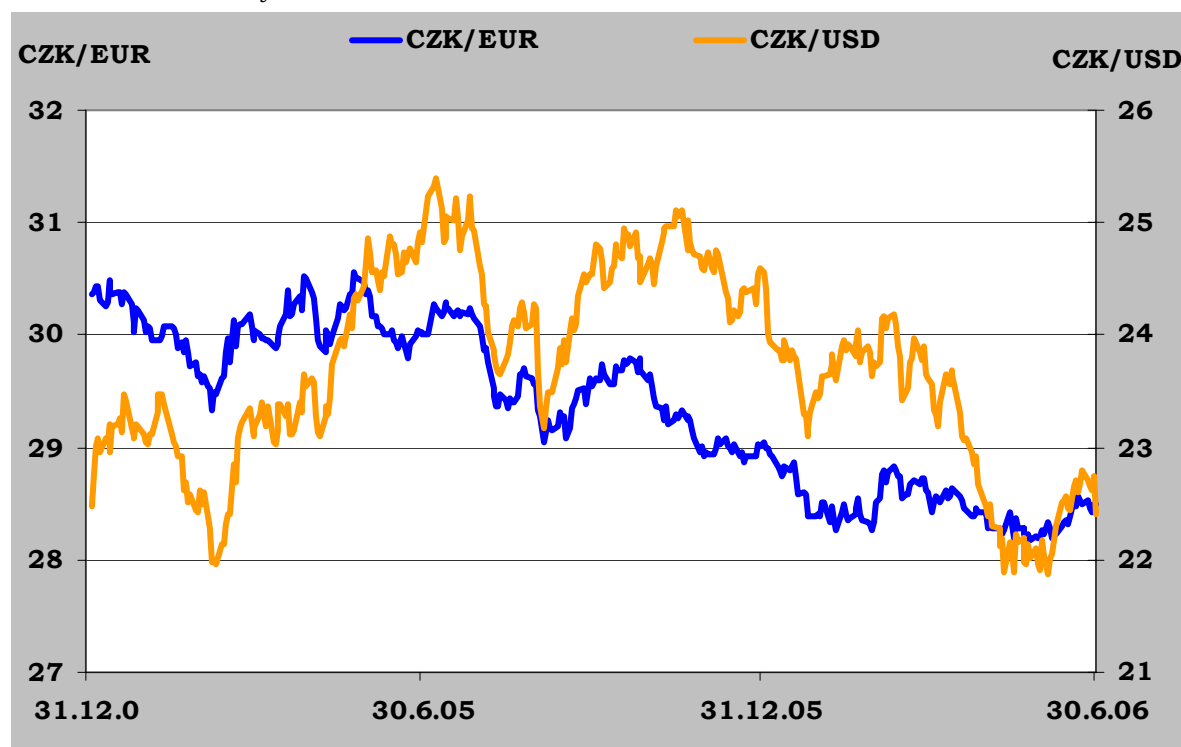
Celková výše záruk (A + B + C + D)	444,1
A. Záruky poskytnuté podle zák. č. 218/2000 Sb. rozp. pravidla	239,1
z toho poskytnuté záruky pro:	
životní prostředí	2,0
infrastrukturu	50,5
bankovní sektor	174,5
ostatní	12,1
B. Exportní pobídky podle zákona č. 58/1995	164
C. Česká konsolidační agentura podle zák. č. 239/2001	33,7
D. Správa železniční dopravní cesty, s.p. podle zák. č. 77/2002	7,3

Pramen: MF

6. TRH DEVIZ

Na dlouhodobém trendu posilování koruny vůči oběma hlavním světovým měnám se nic nezměnilo. Vůči dolaru koruna stejně jako před rokem posílila nakrátko až pod úroveň 22 CZK/USD. Vůči euru se koruna svým pomalým, ale jistým krokem blíží hranici 28 CZK/EUR.

Graf č. 15 Kurz koruny k hlavním měnám

Pramen: ČNB

Tabulka č. 20 Kurz koruny k hlavním měnám

Průměrný kurz v 1. pololetí						
	2002	2003	2004	2005	2006	meziroční změna (%)
vůči EUR (CZK/EUR)	31,09	31,55	32,44	30,07	28,49	-5,24
vůči USD (CZK/USD)	34,69	28,62	26,45	23,43	23,20	-0,96
Kurz ke konci 1. pololetí						
	2002	2003	2004	2005	2006	meziroční změna (%)
vůči EUR (CZK/EUR)	29,26	31,58	31,76	30,03	28,50	-5,11
vůči USD (CZK/USD)	29,35	27,63	26,14	24,84	22,41	-9,76

Pramen: ČNB, ČSÚ

Posilování koruny je dáno především rychlejším rozvojem české ekonomiky v porovnání se zeměmi eurozóny a USA. Českým podnikům se i navzdory posilující koruně a rostoucím cenám dovážených komodit dařilo udržet obchodní bilanci na loňské úrovni. Deficit běžného účtu dosahuje 3 % HDP, což nijak neohrožuje stabilitu kurzu domácí měny.

Tabulka č. 21 Vnější finanční vztahy

k 30.6. (mld. Kč)	2002	2003	2004	2005	2006
Obchodní bilance	-22,4	-45,0	-7,1	40,7	37,2
Běžný účet platební bilance	-47,0	-17,8	-58,1	-10,5	-47,8
Kapitálový účet platební bilance	0,0	-0,1	0,9	2,8	1,1
Finanční účet platební bilance	235,6	56,8	52,4	93,1	21,2

Pramen: ČNB

Posilování české měny brzdilo zrychlení inflace v České republice a nárůst rozdílu klíčových sazeb centrálních bank. ECB i americký Fed zvyšovaly sazby razantněji než ČNB.

Tabulka č. 22 Srovnání ekonomických ukazatelů

(%)	Inflace (meziroční)			Klíčová úroková míra centrální banky		
	ČR	Eurozóna	USA	ČR	Eurozóna	USA
červenec 05	1,7	2,2	3,2	1,75	2,00	3,25
srpen 05	1,7	2,2	3,6	1,75	2,00	3,25
září 05	2,2	2,6	4,7	1,75	2,00	3,50
říjen 05	2,6	2,5	4,3	1,75	2,00	3,75
listopad 05	2,4	2,3	3,5	2,00	2,00	4,00
prosinec 05	2,2	2,2	3,4	2,00	2,25	4,25
leden 06	2,9	2,4	4,0	2,00	2,25	4,25
únor 06	2,8	2,3	3,6	2,00	2,25	4,50
březen 06	2,8	2,2	3,4	2,00	2,50	4,50
duben 06	2,8	2,4	3,5	2,00	2,50	4,75
květen 06	3,1	2,5	4,2	2,00	2,50	5,00
červen 06	2,8	2,5	4,3	2,00	2,75	5,00

Pramen: ČSÚ, ČNB, Eurostat, ECB, Bureau of Labor Statistics

7. INTEGRACE DOZORU A OCHRANA SPOTŘEBITELE NA FINANČNÍM TRHU

7.1. Ochrana spotřebitele na finančním trhu

Ochrana spotřebitele na finančním trhu se stala jednou z hlavních aktivit Ministerstva financí již v průběhu loňského roku. Rok 2006 přinesl jasnější institucionální ukotvení těchto aktivit. V rámci Ministerstva financí došlo k zařazení ochrany spotřebitele na finančním trhu do jednoho z prioritních projektů. Významným posunem se však stala především změna zákona č. 2/1969 Sb. (kompetenční zákon), kterým Ministerstvo financí získalo gesci za ochranu spotřebitele na finančním trhu. Došlo tak k vyčlenění této oblasti z obecné ochrany spotřebitele, která nadále zůstává v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu. Oba rezorty budou nadále v řadě otázek úzce spolupracovat. Jedná se např. o problematiku spotřebitelských úvěrů a finanční vzdělávání.

Díky přesnějšímu vymezení pozice Ministerstva financí na poli ochrany spotřebitele mohly být v 1. polovině roku 2006 zahájeny konkrétní aktivity. Na základě usnesení vlády ČR č. 1594 z prosince 2005 byla zřízena Expertní skupina pro finanční sektor (dále jen expertní skupina) jako stálá platforma pro diskusi státu, finančního trhu a spotřebitelů o koncepčních otázkách, především z oblasti ochrany spotřebitele. Ke zpracování konkrétních problémů, tedy provedení analýz či průzkumů, zakládá expertní skupina tématicky zaměřené pracovní skupiny²⁴.

Jeden z klíčových prvků ochrany spotřebitele je finanční vzdělávání. Ministerstvo financí začalo společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy připravovat System budování finanční gramotnosti na základních a středních školách (dále jen systém). Navržený systém vychází z definice finanční gramotnosti, na kterou naváže vytvoření standardů finanční gramotnosti²⁵. Postupná implementace do školního vzdělávání bude dlouhodobým procesem. Tento systém bude tvořit první ze dvou pilířů finančního vzdělávání obyvatel, druhým pilířem bude finanční vzdělávání dospělých, kterému se systematicky věnuje výše zmíněná pracovní skupina pro finanční vzdělávání.

V předmětném období také došlo k dalšímu posílení zájmu Evropské komise o otázky ochrany spotřebitele na finančním trhu. Ta koncem 1. pololetí roku 2006 prezentovala dvě předběžné zprávy k úrovni konkurence v sektoru platebních karet a v oblasti běžných účtů vč. souvisejících služeb²⁶. Obdobnými tématy se zabývala také analýza Evropské asociace úřadů pro ochranu hospodářské soutěže (ECA), publikovaná v polovině roku. Závěry

---

²⁴ Počátkem 2. pololetí letošního roku zahájily svoji činnost pracovní skupina pro legislativu v oblasti ochrany spotřebitele, pro finanční vzdělávání a pro vytvoření kodexu jednání finančních institucí a jejich zákazníků.

²⁵ Standardy finanční gramotnosti představují ideální úroveň znalostí, dovedností a hodnotových postojů nezbytných pro finanční zabezpečení občana, s ohledem na jeho orientaci na trhu finančních produktů a služeb

²⁶ Viz. http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services

obou materiálů se shodují v tom, že spotřebitel na finančním trhu není dostatečně chráněn. Konkrétní kroky ke zlepšení by měly být zahájeny v následujícím období.

7.2. Integrace dozoru

Dne 1. dubna 2006 nabyl účinnosti zákon č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem. Od tohoto data je dozor integrován do České národní banky. ČNB převzala od Ministerstva financí agendu Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění, vyjma oblasti státního dozoru nad poskytováním státního příspěvku penzijního připojištění, která byla ponechána v působnosti MF, dále integrovala Komisi pro cenné papíry a Úřad pro dohled nad družstevními záložnami. Integrace všech dozorových orgánů vykonávajících dohled nad finančním trhem má za cíl posílení efektivity dohledu a zároveň snížení nákladů na jeho provádění.

V této souvislosti byla rozšířena organizační struktura ČNB o dvě nové sekce:

- sekce regulace a dohledu nad pojišťovnami,
- sekce regulace a dohledu nad kapitálovým trhem.

Odpovědnost za přípravu primární legislativy v oblasti finančního trhu přešla plně do kompetence MF. Dosud byly zákony z oblasti bankovníctví připravovány ČNB. Prováděcí právní předpisy pro oblast finančního trhu bude vydávat především ČNB. V oblasti přípravy primární i sekundární legislativy pro finanční trh bude docházet k expertní spolupráci mezi MF a ČNB.

Dále byl jako poradní orgán bankovní rady pro oblast dohledu nad finančním trhem zřízen sedmičlenný Výbor pro finanční trh. VFT projednává koncepční otázky dohledu nad finančním trhem, jeho právní rámec, významné nové trendy a věnuje se také systémovým otázkám finančního trhu a výkonu dohledu nad ním. Předsedu, místopředsedu a jednoho člena volí rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny na návrh profesních a zájmových organizací sdružujících účastníky finančního trhu, ve výboru se účastní i člen bankovní rady, finanční arbitr a dva zástupci jmenovaní ministrem financí.

SEZNAM ZKRATEK

abs.	Absolutně
AFAM	Asociace fondů a asset managementu
AKAT	Asociace pro kapitálový trh
BCPP	Burza cenných papírů Praha
CP	Cenný papír
CZK	Mezinárodní kód české koruny
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
ČLFA	Česká leasingová a finanční asociace
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj (European Bank for Reconstruction and Development)
ECB	Evropská centrální banka (European Central Bank)
EIB	Evropská investiční banka (European Investment Bank)
ETF	Indexová akcie (Exchange Traded Funds)
EU	Evropská unie
EUR	Mezinárodní kód eura
FESE	Federace evropských burz (Federation of European Securities Exchanges)
FNM	Fond národní majetku
HDP	Hrubý domácí produkt
HŮ	Hypoteční úvěr
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (International Bank for Reconstruction and Development)
IPO	Primární úpis akcií (Initial Public Offering)
JPY	Mezinárodní kód japonského jenu
KB	Komerční banka
MF	Ministerstvo financí ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZE	Ministerstvo zemědělství
p.b.	procentní bod
RM-S	RM-System
RPSN	Roční průměrná sazby nákladů
SPAD	System pro podporu trhu akcií a dluhopisů, obchodní system BCPP
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
USD	Mezinárodní kód amerického dolaru
VFT	Výbor pro finanční trh

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Tempo růstu HDP	4
Tabulka č. 2 Makroekonomické ukazatele české ekonomiky	4
Tabulka č. 3 Vývoj indexu PX.....	6
Tabulka č. 4 Objem obchodů.....	7
Tabulka č. 5 Počty subjektů poskytujících služby na finančním trhu	8
Tabulka č. 6 Ekonomické výsledky finančních institucí v meziročním srovnání.....	9
Tabulka č. 7 Finanční zdroje společností se 100 a více zaměstnanci	10
Tabulka č. 8 Finanční ukazatele společností se 100 a více zaměstnanci	10
Tabulka č. 9 Sazby ČNB.....	11
Tabulka č. 10 RPSN	11
Tabulka č. 11 Rozdělení vkladů a úvěrů u bank dle sektorového hlediska	12
Tabulka č. 12 Stav hypotečních úvěrů v České republice	16
Tabulka č. 13 Prostředky jednotlivých druhů podílových fondů podle domicilu	18
Tabulka č. 14 Výsledky pojišťoven.....	19
Tabulka č. 15 Věková struktura účastníků penzijního připojištění.....	21
Tabulka č. 16 Vývoj struktury portfolia penzijních fondů.....	22
Tabulka č. 17 Objem nově poskytnutých služeb členy ČLFA	23
Tabulka č. 18 Vývoj příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu.....	24
Tabulka č. 19 Úhrn státních záruk k 30.6.2006 (mld. Kč).....	26
Tabulka č. 20 Kurz koruny k hlavním měnám	27
Tabulka č. 21 Vnější finanční vztahy	28
Tabulka č. 22 Srovnání ekonomických ukazatelů	28
Tabulka č. 23 Prostředky použitelné na finančním trhu.....	37
Tabulka č. 24 Počty registrovaných emisí	37
Tabulka č. 25 Objem majetku domácích fondů podle správců.....	37
Tabulka č. 26 Objem majetku v zahraničních fondech podle distributorů	38
Tabulka č. 27 Počty zprostředkovatelů podle postavení (kategorií).....	38
Tabulka č. 28 Umístění technických rezerv.....	39
Tabulka č. 29 Základní ukazatele vývoje stavebního spoření v České republice	40

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Prostředky použitelné na finančním trhu.....	5
Graf č. 2 Vývoj indexu PX.....	6
Graf č. 3 Výkonnost významných indexů burz členských států EU	7
Graf č. 4 Zadluženost domácností u bank a finančních institucí	13
Graf č. 5 Zadlužení domácností k 30.6.2006.....	13
Graf č. 6 Úvěry obyvatelstvu na bydlení.....	15
Graf č. 7 Vývoj investování do podílových fondů	17
Graf č. 8 Vývoj objemu předepsaného pojistného v 1. pololetí	19
Graf č. 9 Vývoj počtu pojišťovacích zprostředkovatelů.....	20
Graf č. 10 Věková struktura účastníků penzijního připojištění k 30.6.2005	21
Graf č. 11 Struktura portfolia penzijních fondů k 30.6.2006.....	22
Graf č. 12 Statistika nebankovních úvěrových institucí	23
Graf č. 13 Státní dluh podle typu instrumentu na konci 1. pololetí 2006	25
Graf č. 14 Státní dluh podle věřitelů na konci 1. pololetí 2006	26
Graf č. 15 Kurz koruny k hlavním měnám.....	27

PŘÍLOHA 1: LEGISLATIVA FINANČNÍHO TRHU

Legislativa ČR a ES za první pololetí roku 2006 v oblasti finančního trhu doznala následujících úprav:

1.1. Průřezové předpisy v oblasti finančního trhu

1) Evropské právní předpisy a další iniciativy, které byly zveřejněny od 1.1. do 30.6.2006:

- Konzultační materiál k modernizaci pravidel DPH pro finanční služby a pojišťovnictví (11.5.2006).

2) Přípravované evropské právní předpisy (včetně již zveřejněných po 30.6.2006) a další iniciativy EK:

- žádné

3) Zákony, které nabyly účinnosti od 1.1. do 30.6.2006:

- **Zákon č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem** s účinností od 1.4.2006. Uvedeným zákonem došlo ke sjednocení dohledu nad finančním trhem v návaznosti na usnesení vlády 1079/05, které vyjadřuje vůli integrovat dohled nad finančním trhem v jedné fázi do jediné instituce – ČNB.

4) Přípravované zákony (včetně již přijatých, které nabyly nebo nabudou účinnosti po 30.6.2006):

- **Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)** s účinností od 1.7.2007.
- **Návrh zákona o změně zákonů v souvislosti se stanovením kapitálových požadavků na banky, spořitelny a úvěrní družstva, instituce elektronických peněz a obchodníky s cennými papíry (účinnost od 31. 12. 2006) předloženo Vládě ČR 28. 9. 2006,**
- **Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelny a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech),** s účinností od 29.9.2005 (s plnou účinností od 30.9.2006). Návrh zákona transponuje:
  - Směrnici EP a Rady 2002/87/ES o doplňkovém dozoru nad úvěrovými institucemi, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančním konglomerátu,
  - Směrnici EP a Rady 2001/17/ES o reorganizaci a likvidaci pojišťoven,
  - Návrh transpozice zpracován novelizací zákona o pojišťovnictví,
  - Směrnici EP a Rady 2001/24/ES o reorganizaci a likvidaci bank,
  - Směrnici EP a Rady 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění (návrh transpozice zpracován novelizací obchodního zákoníku, zákona o konkursu a vyrovnání a zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním – nyní součástí návrhu zákona o finančních konglomerátech).

1.2. Legislativa v oblasti kapitálového trhu

1) Evropské právní předpisy a další iniciativy, které byly zveřejněny od 1.1. do 30.6.2006:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí (vyhlášena 30. 6. 2006).

2) Přípravované evropské právní předpisy (včetně již zveřejněných po 30. 6. 2006) a další iniciativy EK:

- Směrnice Komise 2006/73/ES, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o organizační požadavky a provozní podmínky

investičních podniků a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice (vyhlášena 2. 9. 2006),

- Nařízení Komise (ES) č. 1287/2006 ze dne 10. srpna 2006, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o evidenční povinnosti investičních podniků, hlášení obchodů, transparentnost trhu, přijímání finančních nástrojů k obchodování a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice (vyhlášeno 2. 9. 2006),
- Prováděcí opatření ke směrnici 2004/109/ES o transparentnosti (o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, a o změně směrnice 2001/34/ES). Budou vydána jako směrnice EK a doporučení EK na konci roku 2006.
- Novela zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu – transpozice směrnice 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů (MiFID). Předpokládaná platnost v roce 2007.

3) *Zákony, které nabyly účinnosti od 1.1. do 30.6.2006:*

- **Zákon č. 56/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony** – transpozice platných směrnic v oblasti kapitálového trhu, především Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES o prospektu, který se zveřejňuje při veřejné nabídce cenných papírů nebo při jejich přijetí k obchodování. Zákon nabyl účinnosti dne 8. 3. 2006,
- **Zákon č. 224/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, a zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů** – nová úprava speciálních fondů kolektivního investování, které nejsou regulovány na úrovni práva Evropských společenství. Zákon nabyl účinnosti dne 26. 5. 2006.

4) *Připravované zákony (včetně již přijatých, které nabyly nebo nabudou účinnosti po 30.6.2006):*

- žádné

5) *Sekundární legislativa:*

Vyhlášky Komise pro cenné papíry/České národní banky:

- Vyhláška č. 114/2006 Sb., o poctivé prezentaci investičních doporučení (s účinností od 31. 3. 2006),
- Vyhláška č. 58/2006 Sb., o způsobu vedení samostatné evidence investičních nástrojů a evidence navazující na samostatnou evidenci investičních nástrojů (s účinností od 8. 3. 2006),
- Vyhláška č. 105/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 262/2004 Sb., o pravidlech pro výpočet kapitálové přiměřenosti obchodníka s cennými papíry, který není bankou, na individuálním základě, ve znění vyhlášky č. 383/2004 Sb. (s účinností od 31. 3. 2006),
- Vyhláška č. 431/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 270/2004 Sb., o způsobu stanovení reálné hodnoty majetku a závazků fondu kolektivního investování a o způsobu stanovení aktuální hodnoty akcie nebo podílového listu fondu kolektivního investování (s účinností od 15. 9. 2006).

1.3. *Legislativa v oblasti bankovníctví, stavebního spoření a družstevních záložen*

1) *Evropské právní předpisy a další iniciativy, které byly zveřejněny od 1.1. do 30.6.2006:*

- žádné

2) *Připravované evropské právní předpisy (včetně již zveřejněných po 30.6.2006) a další iniciativy EK:*

- návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady, novelizující směrnici Rady č. 92/49/EHS a směrnice č. 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES v souvislosti s procesními pravidly a hodnotícími kritérii pro obezřetnostní hodnocení akvizic a navýšení kvalifikované účasti ve finančním sektoru
- **Bílá kniha k harmonizaci hypotečního úvěru v EU (očekávána leden 2007),**
- Komuniké Evropské komise k revizi směrnice č. 94/19/ES o systémech pojištění vkladů (očekáváno na podzim 2006),
- Konzultační materiál SEPA Incentives a vytvoření pracovní skupiny pro SEPA (Single Euro Payment Area).

3) Zákony, které nabyly účinnosti od 1.1. do 30.6.2006:

- **Zákon č. 62/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku),** ve znění zákona č. 257/2004 Sb., a další zákony s účinností od 8.3.2006. Dále mění zákon o platebním styku, zákon o bankách a zákon o ČNB,
- **Zákon č. 70/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o provádění mezinárodních sankcí** s účinností od 1.4.2006. Zákon mění zákon o bankách, zákon o platebním styku, zákon o spořitelních a úvěrních družstvech,
- **Zákon č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti** s účinností od 1.1.2006.

4) Přípravované zákony (včetně již přijatých, které nabyly nebo nabudou účinnosti po 30.6.2006):

- **Zákon č. 443/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku), a zákon č. 319/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů,** s účinností od 18. září 2006.

5) Sekundární legislativa:

- Vyhláška MF č. 319/2005 Sb., kterou se stanoví pravidla pro klasifikaci pohledávek a tvorbu opravných položek a rezerv spořitelních a úvěrních družstev.

1.4. Legislativa v oblasti pojišťovnictví a penzijního připojištění

1) Evropské právní předpisy a další iniciativy, které byly zveřejněny od 1.1. do 30.6.2006:

- žádné

2) Přípravované evropské právní předpisy (včetně již zveřejněných po 30.6.2006) a další iniciativy EK:

- Solvency II

3) Zákony, které nabyly účinnosti od 1.1. do 30.6.2006:

- žádné

4) Přípravované zákony (včetně již přijatých, které nabyly nebo nabudou účinnosti po 30.6.2006):

- **Novela zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů** – předpokládané nabytí účinnosti 1. června 2007,
- **Nový zákon o pojišťovnictví,** předpokládané nabytí účinnosti 1. ledna 2008.

5) Sekundární legislativa:

- V souvislosti s novelou zákona č. 168/1999 Sb. dojde k úpravě vyhlášky č. 205/1999 Sb.

PŘÍLOHA 2: DOPLŇUJÍCÍ TABULKY

Tabulka č. 23 Prostředky použitelné na finančním trhu

(mld. Kč)	2005		2006		meziroční změna (%)
	30.6.	meziroční změna	30.6.	meziroční změna	
Bankovní depozita²⁷	1 707,92	119,96	1 895,96	188,04	11,01
z toho stavební spoření	304,74	43,03	339,70	34,96	11,47
Kolektivní investování	196,72	34,59	238,87	42,15	21,43
Penzijní připojištění, vč. státního příspěvku	103,92	18,08	125,30	21,38	20,57
Technické rezervy pojišťoven (hrubá výše)	238,76	22,49	258,80	20,04	8,39
Oběživo	278,11	19,00	301,80	23,69	8,52
celkem	2 525,43	214,12	2 820,73	295,30	11,69

Pramen: MF, ČNB, AKAT, AFAM

Tabulka č. 24 Počty registrovaných emisí

k 30.6.		2002	2003	2004	2005	2006
Akcie a podílové listy	Hlavní trh	5	5	6	8	8
	Vedlejší trh	46	38	31	28	16
	Volný trh	41	30	25	16	12
	celkem	92	73	62	52	36
Dluhopisy	Hlavní trh	24	27	25	24	27
	Vedlejší trh	18	19	20	17	15
	Volný trh	41	33	34	43	58
	celkem	83	79	79	84	100
celkem		175	152	141	136	136

Pramen: BCPP

Tabulka č. 25 Objem majetku domácích fondů podle správců

k 30.6.2006	Objem majetku (mld. Kč)	podíl na celkovém stavu (%)	meziroční změna (%)
Investiční společnost České spořitelny	73,49	52,17	10,06
Investiční kapitálová společnost KB	39,88	28,31	26,81
ČSOB investiční společnost	11,68	8,29	15,64
Pioneer česká investiční společnost	9,17	6,51	1,98
ČP INVEST investiční společnost	4,13	2,93	37,57
J&T ASSET MANAGEMENT, IS	1,44	1,02	28,84
AKRO investiční společnost	0,79	0,56	0,90
AIG Funds Central Europe správ.spol.	0,28	0,20	-11,88
celkem	140,86	100,00	14,96

Pramen: AFAM

²⁷ Zahrnují klientské vklady v Kč (bez mezibankovních depozit včetně nerezidentských bank).

Tabulka č. 26 Objem majetku v zahraničních fondech podle distributorů

k 30.6.2006	Objem majetku (mld. Kč)	podíl na celkovém stavu (%)	meziroční změna (%)
Československá obchodní banka	53,23	54,14	27,25
ING Bank	14,70	14,95	25,21
Česká spořitelna	10,28	10,46	64,27
HVB Bank Czech Republic	4,23	4,30	4,45
Conseq Investment Management	3,63	3,70	39,74
Citibank	2,80	2,85	70,93
Pioneer Investments	2,16	2,19	32,39
HSBC Bank	2,02	2,06	63,22
Raiffeisenbank	1,74	1,77	20,79
PROSPERITA investiční společnost	1,48	1,50	-
Ostatní členové AKAT	2,04	2,07	7,85
celkem	98,31	100,00	32,29

Pramen: AKAT

Tabulka č. 27 Počty zprostředkovatelů podle postavení (kategorií)²⁸

subjekt registrace	k 30.6.2005			k 30.6.2006			meziroční změna (%)		
	FO	PO	celkem	FO	PO	celkem	FO	PO	celkem
VPZ	3 171	31	3 202	6 700	199	6 899	111,29	541,94	115,46
PPZ	7 867	25	7 892	20 948	790	21 738	166,28	3 060,00	175,44
VPA	7 339	4	7 343	11 439	52	11 491	55,87	1 200,00	56,49
PA	149	253	402	452	487	939	203,36	92,49	133,58
PM	100	278	378	131	392	523	31	41,01	38,36
SLPU	20	44	64	40	69	109	100	56,82	70,31
PZ EU	6	275	281	25	358	383	316,67	30,18	36,3
celkem	18 652	910	19 562	39 735	2 347	42 082	113,03	157,91	115,12

Pramen: ČNB

²⁸ Legenda: VPZ = vázaný pojišťovací zprostředkovatel, PPZ = podřízený pojišťovací zprostředkovatel, VPA = výhradní pojišťovací agent, PA = pojišťovací agent, PM = pojišťovací makléř, SLPU = samostatný likvidátor pojistných událostí, PZ EU = pojišťovací zprostředkovatel "zahraniční", FO = fyzické osoby a PO = právnické osoby.

Tabulka č. 28 Umístění technických rezerv

k 30.6. (mld. Kč)	2005			2006			abs. změna			meziroční změna (%)		
	ŽP	NP	celkem	ŽP	NP	celkem	ŽP	NP	celkem	ŽP	NP	celkem
Dluhopisy vydané členským státem nebo jeho centrální bankou a dluhopisy, za které převzal záruku členský stát	63,46	15,25	78,71	72,19	18,45	90,64	8,73	3,20	11,93	13,76	20,96	15,16
dluhopisy vydané bankami a obdobnými úvěrovými institucemi členských států	7,81	4,35	12,16	10,44	3,82	14,25	2,63	-0,53	2,09	33,64	-12,29	17,21
Kotované dluhopisy vydané obchodními společnostmi	17,63	3,42	21,05	15,55	6,80	22,36	-2,08	3,38	1,31	-11,79	98,92	6,20
Pokladniční poukázky	2,08	3,20	5,28	2,77	4,77	7,54	0,69	1,57	2,26	33,17	49,15	42,85
Kotované komunální dluhopisy	2,18	0,81	2,99	2,07	0,88	2,95	-0,11	0,07	-0,04	-5,23	8,94	-1,39
Půjčky, úvěry a jiné pohled.	2,61	6,65	9,26	0,00	5,80	5,80	-2,61	-0,85	-3,46	-100,00	-12,85	-37,42
Směnky, jejichž splnění je zajištěno bankovním směnečným rukojemstvím nebo bankovním avalem	0,09	0,00	0,09	0,01	0,09	0,10	-0,08	0,09	0,01	-87,75	-	12,34
Nemovitosti na území členských států	6,77	1,15	7,92	5,19	2,31	7,49	-1,58	1,16	-0,43	-23,41	100,59	-5,40
HZL	2,26	7,46	9,72	6,83	8,07	14,89	4,57	0,61	5,17	202,07	8,15	53,24
Kotované akcie	6,30	0,88	7,18	6,50	4,27	10,76	0,20	3,39	3,58	3,14	384,81	49,92
Vklady a vklady potvrzené vkladovým certifikátem, vkladním listem či jiným obdobným dokumentem	6,45	12,34	18,79	10,62	7,03	17,65	4,17	-5,31	-1,14	64,64	-43,02	-6,06
Předměty a díla umělecké kulturní hodnoty	0,00	0,11	0,11	0,00	0,10	0,10	0,00	-0,01	-0,01	-	-6,18	-6,18
Dluhopisy vydané EIB, ECB, EBRD nebo IBRD	15,87	1,70	17,57	14,34	1,73	16,07	-1,53	0,03	-1,50	-9,65	1,99	-8,52
Cenné papíry vydané jednotkou kolektivního investování	16,76	3,94	20,70	15,98	2,38	18,36	-0,78	-1,56	-2,34	-4,66	-39,50	-11,30
Zahraněční CP, s nimiž se obchoduje na regulovaném trhu států OECD	7,43	2,22	9,65	7,09	3,69	10,78	-0,34	1,47	1,13	-4,56	66,36	11,75
Půjčky pojištěným	0,13	0,00	0,13	0,03	0,00	0,03	-0,10	0,00	-0,10	-74,74	-	-74,74
Deriváty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Pohledávky za zajišťovny	0,56	16,89	17,45	0,74	18,27	19,02	0,18	1,38	1,57	32,94	8,18	8,97
Finanční umístění celkem	158,39	80,37	238,76	170,34	88,46	258,80	11,95	8,09	20,04	7,55	10,07	8,40

Pramen: ČNB

Tabulka č. 29 Základní ukazatele vývoje stavebního spoření v České republice

		30.6.02	30.6.03	30.6.04	30.6.05	30.6.06
Nově uzavřené smlouvy o stavebním spoření	Počet	548 541	657 264	120 944	184 205	229 026
	Roční přírůstek (%)	.	19,8	-81,6	52,3	24,3
Průměrná cílová částka u nově uzavřených smluv o stavebním spoření fyzickými osobami - občany	Objem (tis. Kč)	138,3	183	204,9	216,4	231,7
	Roční přírůstek (%)		32,3	12	5,6	7,1
Smlouvy o stavebním spoření ve fázi spoření²⁹	Počet	4 406 025	5 248 401	6 083 035	5 728 448	5 415 827
	Roční přírůstek (%)		19,1	15,9	-5,8	-5,5
Přiznaná státní podpora	Objem (mld. Kč)	10,631	12,891	14,781	15,419	15,045
	Roční přírůstek (%)		21,3	14,7	4,3	-2,4
Naspořená částka²⁴	Objem (mld. Kč)	150,839	205,673	261,708	304,742	340,124
	Roční přírůstek (%)		36,4	27,2	16,4	11,6
Úvěry celkem²⁴	Počet	514 309	624 312	737 221	827 293	880 035
z toho ze stavebního spoření		381 886	452 835	521 346	570 516	584 543
překlenovací³⁰		132 423	171 477	215 875	256 777	295 492
	Roční přírůstek (%)		29,5	25,9	18,9	15,1
Úvěry celkem²⁴	Objem (mld. Kč)	40,087	52,464	71,072	93,721	118,701
z toho ze stavebního spoření		19,597	22,603	26,156	29,584	32,28
překlenovací²⁴		20,49	29,861	44,916	64,137	86,421
	Roční přírůstek (%)		45,7	50,4	42,8	34,7
Úvěry celkem / naspořená částka	Poměr (%)	26,6	25,5	27,2	30,8	34,9

Pramen: MF

²⁹ Stav ke konci období.

³⁰ Úvěry podle § 5 odst. 5 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů.